

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Katarzyna Majchrzak

**KONIUNKTURA W HANDLU
II kwartał 2016**

PL ISSN 2392-3709

Badanie okresowe nr 90

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Katarzyna Majchrzak
Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3709

Nr rej. PR 18397

SPIS TREŚCI

I.	UWAGI WSTĘPNE, METODYKA BADANIA	4
II.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	6
III.	WYNIKI BADANIA I WNIOSKI	9
	1. Wnioski ogólne	9
	2. Wyniki szczegółowe	12
	SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	12
	SYTUACJA FINANSOWA	14
	ZAPASY	16
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH	18
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH	20
	ZATRUDNIENIE	22
	KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI	24
	WOLUMEN SPRZEDAŻY	26
	POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA	28
	OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	30
	CENY TOWARÓW	32
	CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTWA	32
IV.	SUMMARY	33

I. UWAGI WSTĘPNE, METODYKA BADANIA

Badania koniunktury gospodarczej metodą testu są prowadzone w celu uzyskania informacji o stanie gospodarki. Do głównych zalet tych badań należą szybkość pozyskiwania informacji oraz ich aktualność. Jednym z ośrodków prowadzących badania koniunktury gospodarczej jest Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH (IRG SGH). Instytut rozpoczął badania koniunktury w 1986 roku, korzystając z doświadczeń wiodących europejskich ośrodków: ISCO (*Istituto Nazionale per lo Studio Della Congiuntura*, obecnie ISAE) z Rzymu i IFO (*Institut für Wirtschaft*) z Monachium. Obecnie w IRG SGH prowadzone są badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, rolnictwie, budownictwie, handlu, bankowości oraz badania kondycji gospodarstw domowych. Badanie koniunktury w handlu prowadzone jest nieprzerwanie od października 1993 roku.

Dane gromadzone w badaniach koniunktury są wykorzystywane zarówno do oceny bieżących zmian poziomów aktywności gospodarczej, jak również długookresowych trendów rozwojowych. Ponadto mogą być one również wykorzystywane do porównań międzynarodowych dzięki wykorzystaniu standaryzowanych narzędzi badawczych.

Źródłem informacji dla prowadzonych badań są odpowiedzi przedsiębiorstw handlowych, które dobrowolnie uczestniczą w badaniu. Gwarantuje to niezależność pozyskiwania informacji. Próba przedsiębiorstw do badań dobierana jest losowo (po dokonaniu warstwowania w populacji generalnej przedsiębiorstw), tak aby zapewnić jej reprezentatywność ze względu na podstawowe cechy populacji. Pytania kierowane do przedsiębiorstw handlowych mają charakter jakościowy.

Respondenci regularnie dokonują oceny poszczególnych zmiennych charakteryzujących w sposób wielowymiarowy działalność gospodarczą. Co kwartał przedmiotem badania są:

- zmiany ogólnej sytuacji przedsiębiorstw,
- sytuacja finansowa przedsiębiorstw,
- zapasy,
- zakupy od dostawców krajowych,
- zakupy od dostawców zagranicznych,
- zatrudnienie,
- ceny,
- konkurencja pomiędzy przedsiębiorstwami,
- ilość (wolumen) sprzedawanych towarów,
- powierzchnia magazynowa,
- ocena ogólnej sytuacji przedsiębiorstw,
- czynniki ograniczające polepszenie sytuacji przedsiębiorstw.

Dokonując oceny zmian, jakie nastąpiły w badanych obszarach działalności gospodarczej, respondenci wyróżniają dla każdego zjawiska trzy sytuacje:

- stan typowy (bez zmian),
- pogorszenie sytuacji (spadek) oraz
- polepszenie sytuacji (wzrost).

W każdym pytaniu ankiety respondenci oceniają według tego schematu zarówno sytuację bieżącą (stan), jak i przewidywania na najbliższe 6 miesięcy (prognoza). Nowy kwartał oceniany jest na początku, a nie na końcu danego kwartału.

Podstawą do oceny zjawiska są statystyki bilansowe (saldo), obliczane dla wszystkich pytań ankiety jako różnice między odsetkiem odpowiedzi stwierdzających poprawę stanu a odsetkiem odpowiedzi stwierdzających jego pogorszenie, ważone wielkością zatrudnienia. Salda te przybierają wartości od -100 do +100. Na ich podstawie dokonywana jest ocena dynamiki poszczególnych zmiennych badanych w teście koniunktury.

Syntetyczną oceną koniunktury w handlu jest wskaźnik koniunktury (IRGTRD) liczony metodą IRG według następującego wzoru:

$$H = \frac{M + N - J}{3}$$

gdzie:

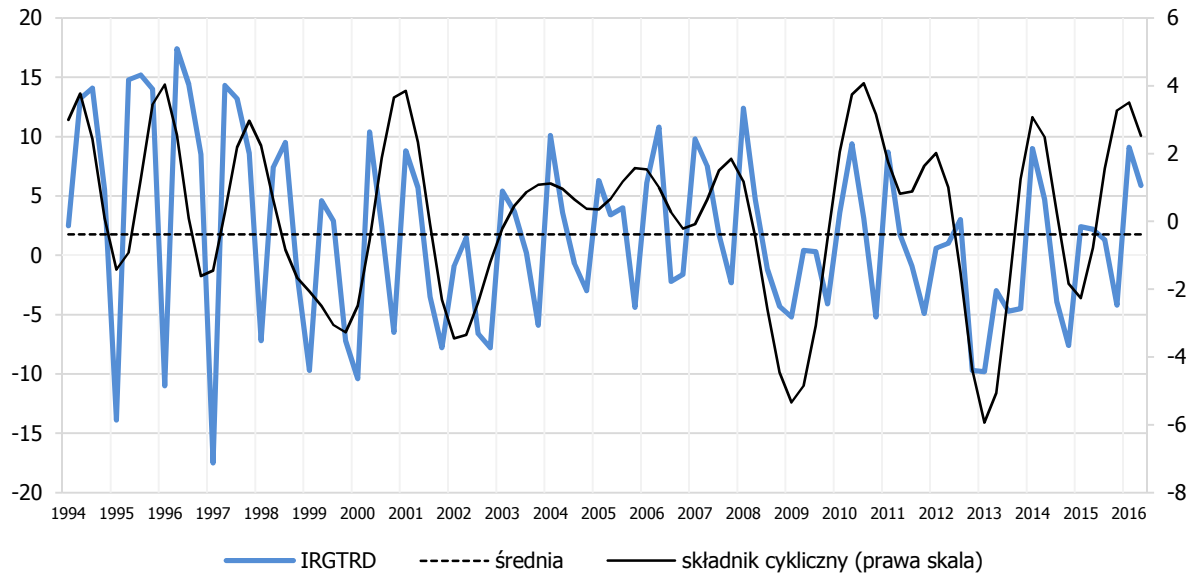
- M – saldo zmian w wielkości sprzedaży w handlu w kolejnych 6 miesiącach następujących po miesiącu, w którym przeprowadzono badanie;
- N – saldo zakupów towarów od dostawców krajowych i zagranicznych razem, dokonywanych przez przedsiębiorstwa handlowe w kolejnych 6 miesiącach następujących po miesiącu, w którym przeprowadzono badanie
- J – saldo odpowiedzi na pytanie o stan zapasów w miesiącu, w którym przeprowadzono badanie.

Wyniki ankiety są obliczane dla całego kraju w następujących przekrojach:

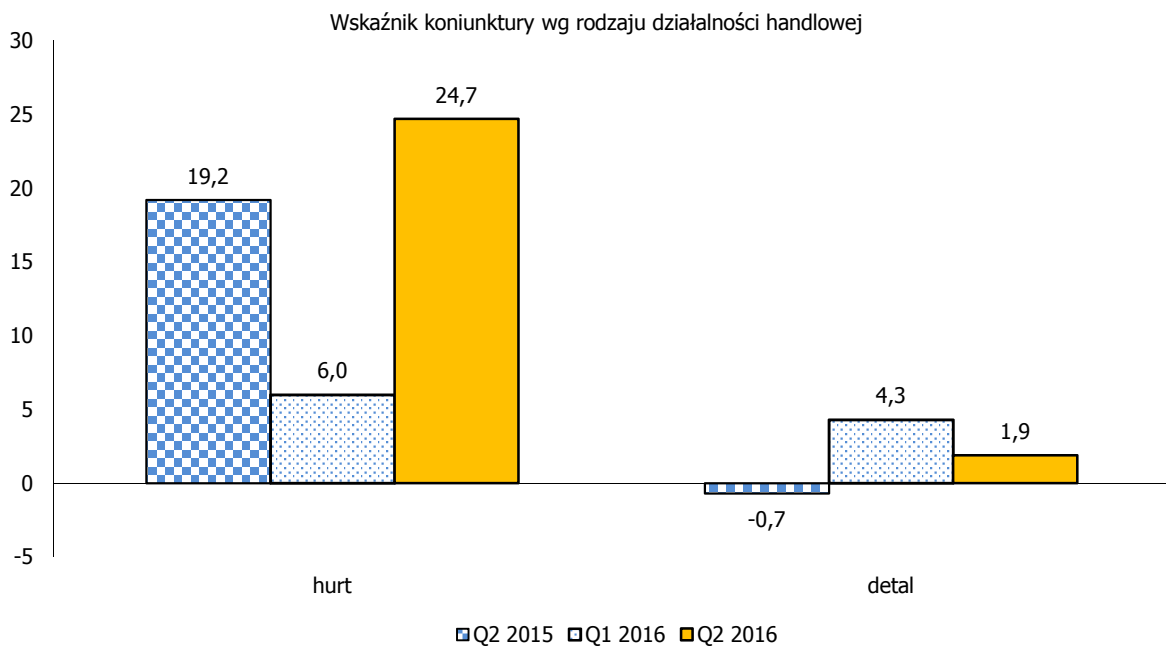
- charakter prowadzonej działalności (hurt, detal),
- wielkość ośrodków, w których prowadzą swoją działalność,
- wielkość przedsiębiorstw mierzona liczbą zatrudnionych,
- dziedziny działalności handlowej (branże).

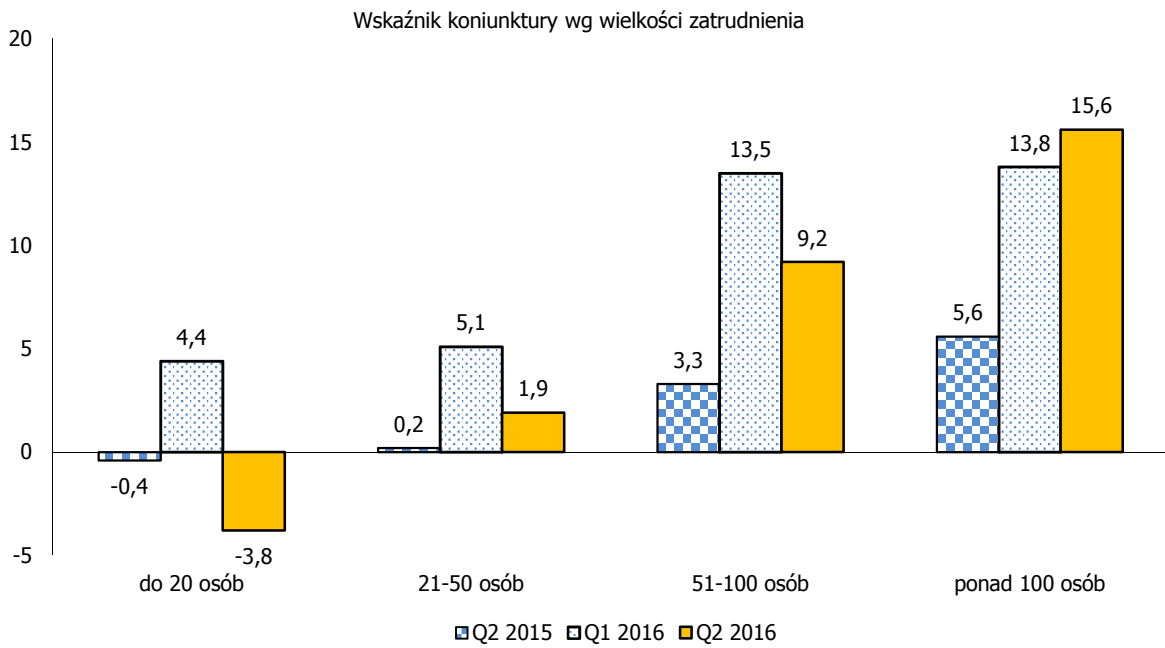
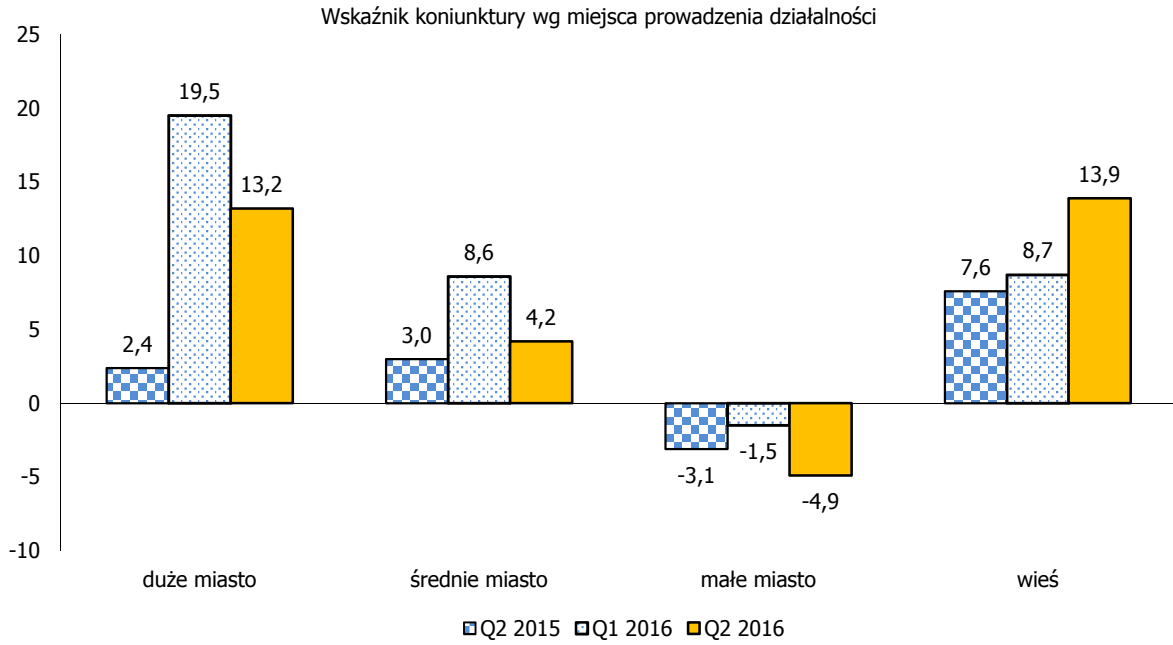
Opracowanie przedstawia wyniki 90 edycji badania koniunktury w polskim handlu wewnętrznym i dotyczy przebiegu koniunktury w drugim kwartale 2016 roku oraz prognozy na najbliższe sześć miesięcy. W badaniu uczestniczyło 150 przedsiębiorstw handlowych.

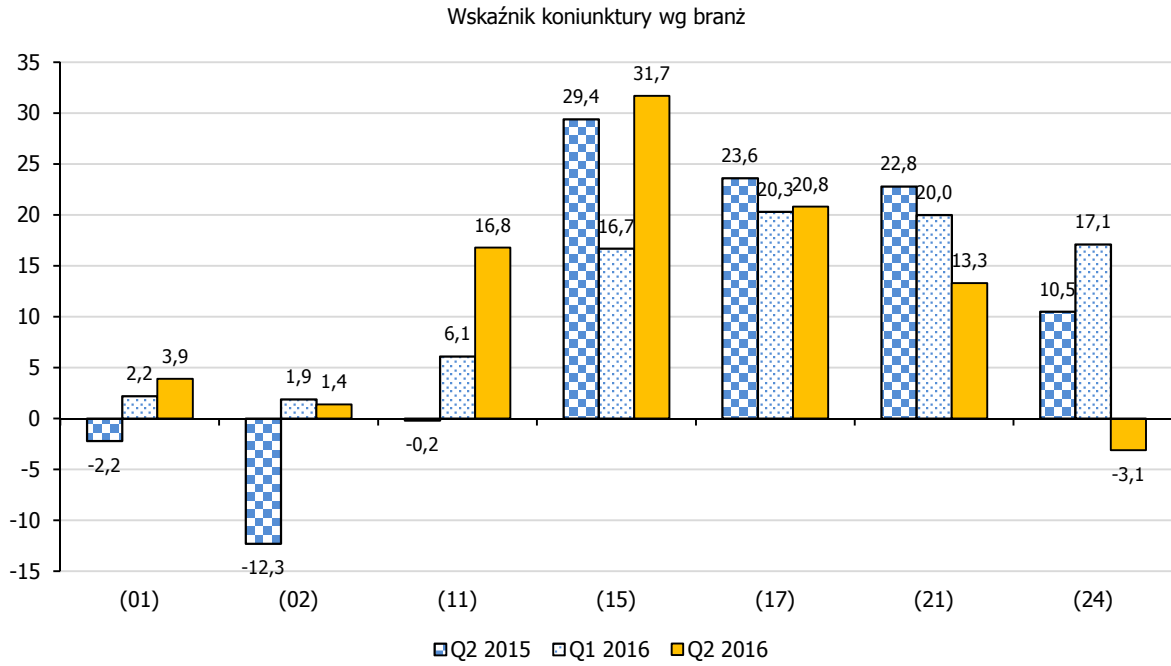
II. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

składowe salda	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	9,9	5,5	-1,4	4,2	13,7
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	-3,4	-2,7	-11,5	-2,6	-2,6
3. zapasy - stan	0,0	-1,0	-0,3	-25,7	-6,6
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	2,2	1,3	-4,2	9,1	5,9

- (01) artykuły z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (niewyspecjalizowane punkty)
 (02) pozostała sprzedaż (niewyspecjalizowane punkty)
 (11) artykuły i sprzęt gospodarstwa domowego oraz RTV
 (15) meble i sprzęt oświetleniowy
 (17) drobne artykuły metalowe, farby, szkło
 (21) płody rolne i żywe zwierzęta
 (24) pozostała sprzedaż (punkty wyspecjalizowane)

III. WYNIKI BADANIA I WNIOSKI

1. Wnioski ogólne

1. Koniunktura w handlu w II kwartale 2016 r. uległa pogorszeniu. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zmniejszyła się o 3,2 punktu i obecnie wynosi +5,9 pkt. Jest jednak wyższa od poziomu odnotowanego przed rokiem (o 1 punkt) oraz od średniej dla drugiego kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona +3,5 pkt.).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa, mierzonej liczbą zatrudnionych, odnotowano wzrost wartości wskaźnika jedynie w grupie dużych przedsiębiorstw (z +13,8 pkt. do +15,6 pkt.). W pozostałych grupach sytuacja przedstawia się następująco: w przedsiębiorstwa zatrudniających od 51 do 100 pracowników nastąpił spadek z +13,5 pkt. do +9,2 pkt.; w przedsiębiorstwach zatrudniających od 21 do 50 osób – spadek z +5,1 pkt. do +1,9 pkt., a w przedsiębiorstwach zatrudniających do 20 pracowników – spadek z +4,4 pkt. do -3,8 pkt. (jedyna grupa, dla której odnotowano ujemną wartość wskaźnika).

3. Poprawę koniunktury zanotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą hurtową – wzrost o 18,7 pkt. (z +6,0 pkt. do +24,7 pkt.). W przypadku przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą we wszystkich formach (detaliczną, hurtową i mieszaną) – odnotowano spadek o 15,7 pkt. (z +23,1 pkt. do +7,4 pkt.). Dla przedsiębiorstw prowadzących działalność detaliczną wartość wskaźnika pozostała na dodatnim poziomie, lecz w ciągu kwartału obniżyła się o 2,4 pkt.

4. W przekroju wg miejsca prowadzenia działalności poprawę koniunktury zaobserwowano jedynie w przedsiębiorstwach handlowych działających we wsiach (wzrost o 5,2 pkt. z +8,7 pkt. do +13,9 pkt.). Dla tej grupy przedsiębiorstw wskaźnik koniunktury osiągnął najwyższą wartość. Najniższą i jedyną ujemną wartość wskaźnika koniunktury (w wysokości -4,9 pkt.) odnotowano dla przedsiębiorstw działających w małych miastach. Dla pozostałych grup otrzymano następujące rezultaty: przedsiębiorstwa z dużych miast – spadek z +19,5 pkt. do +13,2 pkt., a ze średnich miast – spadek z +8,6 pkt. do +4,2 pkt.

5. Zmiany wartości wskaźnika koniunktury w poszczególnych branżach były zróżnicowane. W większości branż odnotowano spadki; największe w handlu: wyrobami włókienniczymi i odzieżą, pojazdami mechanicznymi i częściami do nich oraz w pozostałej sprzedaży. Najwyższe wartości wskaźnika koniunktury w badanym kwartale odnotowano z kolei w handlu: meblami i sprzętem oświetleniowym, drobnymi artykułami metalowymi, farbami i szkłem, artykułami i sprzętem gospodarstwa domowego oraz RTV. Podobnie jak w poprzednim kwartale, w najtrudniejszej sytuacji znajdują się przedsiębiorstwa zajmujące się handlem: wyrobami farmaceutycznymi, medycznymi, kosmetykami i artykułami toaletowymi.

6. Wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w handlu obniżyła się, jednak wartości sald odpowiedzi na pytania dotyczące: zmian ogólnej sytuacji oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw handlowych, zapasów, zakupów od dostawców krajowych i zagranicznych, wielkości zatrudnienia oraz wolumenu sprzedawanych towarów wzrosły. Przedsiębiorcy są optymistycznie nastawieni i ocenili swoją ogólną kondycję jako dobrą. Przewidywania dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w najbliższych 6 miesiącach są pozytywne.

7. Od początku badań koniunktury w handlu, prowadzonych przez IRG SGH, niezmiennie trzy czynniki ograniczają poprawę sytuacji przedsiębiorstw handlowych: konkurencja, koszty zatrudnienia pracowników i niedostateczny popyt. Tak też było w analizowanym kwartale. W porównaniu

z I kwartałem 2016 r. zwiększył się odsetek przedsiębiorstw wskazujących konkurencję (z 69,0 % do 73,6 %) oraz niedostateczny popyt (z 56,7 % do 58,6 %) za główne przeszkody w rozwoju działalności. Zmniejszył się natomiast odsetek ankietowanych wskazujących, iż to koszty zatrudnienia pracowników ograniczają poprawę ich sytuacji (zmiana z 58,8 % do 55,8 %). Na kolejnych miejscach uplasowały się: inne (czynniki), powierzchnia sprzedaży oraz wysokość oprocentowania kredytów.

8. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych zwiększyła się w stosunku do I kwartału 2016 r. o 22,2 pkt., osiągając poziom +0,7 pkt. Jest obecnie zbliżona do wartości z analogicznego okresu ubiegłego roku (+1,3 pkt. w II kwartale 2015 r.). Przewidywania dotyczące najbliższych kilku miesięcy są również optymistyczne. Przedsiębiorstwa oczekują dalszej poprawy swojej ogólnej sytuacji.

9. Ocena ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych powiązana jest z oceną ich sytuacji finansowej. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o zmianę sytuacji finansowej wyniosła -0,3 pkt i jest o 18,7 pkt. wyższa niż kwartał wcześniej oraz zbliżona do wartości z analogicznego okresu ubiegłego roku. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 20,3 % badanych przedsiębiorstw uznało, że względem I kwartału 2016 r. ich sytuacja poprawiła się, 59,1 % respondentów stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 20,6 % badanych odnotowało jej pogorszenie. Podobnie jak w przypadku przewidywań dotyczących ogólnej sytuacji, przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się również poprawy swojej sytuacji finansowej w najbliższych miesiącach.

10. Wartość salda zapasów podwyższyła się w stosunku do minionego kwartału o 19,1 pkt. (z poziomu -25,7 pkt) i wynosi -6,6 pkt. Jest niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (spadek o 6,6 pkt.). Złożył się nie następujący rozkład odpowiedzi: 14,0 % badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 65,4 % nie zadeklarowało żadnych zmian w ich poziomie, a 20,6 % respondentów stwierdziło ich zmniejszenie się. Przewidywany jest spadek poziomu utrzymywanych zapasów w nadchodzących miesiącach.

11. W ciągu ostatniego kwartału zarejestrowano duży wzrost wartości salda zakupów od dostawców krajowych, z -22,4 pkt. do -2,0 pkt. Pomimo wysokiego wzrostu wartość salda pozostała ujemna i niższa od wartości odnotowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku (+5,8 pkt.). Prognozy na najbliższe miesiące są pozytywne; przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się dalszego wzrostu zakupów od dostawców krajowych.

12. O 5 punktów zwiększyła się w ciągu kwartału wartość salda zakupów od dostawców zagranicznych (z poziomu -17,0 pkt. do -12,0 pkt.). Wartość salda zanotowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku była nieco wyższa, choć również ujemna i wynosiła -6,4 pkt. Na bieżące saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 9,2 % respondentów w II kwartale 2016 r. zwiększyło – w porównaniu z I kwartałem 2016 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 69,6 % utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 21,2 % zmniejszyło je. Zakupy od dostawców zagranicznych asymetrycznie reagują na zmiany koniunktury, tzn. maleją przy spadku koniunktury i powoli zmieniają się wraz z jej poprawą. Zdaniem przedsiębiorców, w kolejnych miesiącach sytuacja ulegnie dalszemu pogorszeniu (saldo oczekiwań wynosi -7,8 pkt.).

13. W ciągu ostatniego kwartału o 8,4 pkt. wrosła wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wielkości zatrudnienia. Pomimo wzrostu pozostała ona ujemna (-10,0 pkt.). Była ona również niższa niż przed rokiem (+2,6 pkt. w II kwartale 2015 r.). Przedsiębiorstwa spodziewają się dalszego spadku zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

---

14. W II kwartale 2016 r. w 30,9 % przedsiębiorstwach handlowych ceny wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2016 r. (w tym: w 9,0 % o więcej procent, w 11,5 % o tyle samo procent, a w 10,4 % o mniej procent), w 55,2 % nie zmieniły się, natomiast w 13,0 % obniżyły się. Przedsiębiorstwa spodziewają się wzrostu cen w kolejnym kwartale.

15. W ostatnich trzech miesiącach zwiększył się wolumen sprzedawanych towarów (wzrost wartości salda o 22,5 punktu). Wartość salda osiągnęła poziom 0 pkt., który był zbliżony do poziomowi odnotowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku (+1 pkt w II kwartale 2015 r.). Na obecne saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 28,1 % przedsiębiorstw handlowych uznało, że w II kwartale 2016 r. względem I kwartału 2016 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 43,8 % respondentów wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast u 28,1 % ankietowanych nastąpił spadek. Przedsiębiorstwa handlowe oczekują dalszego wzrostu wielkości sprzedaży w najbliższym kwartale.

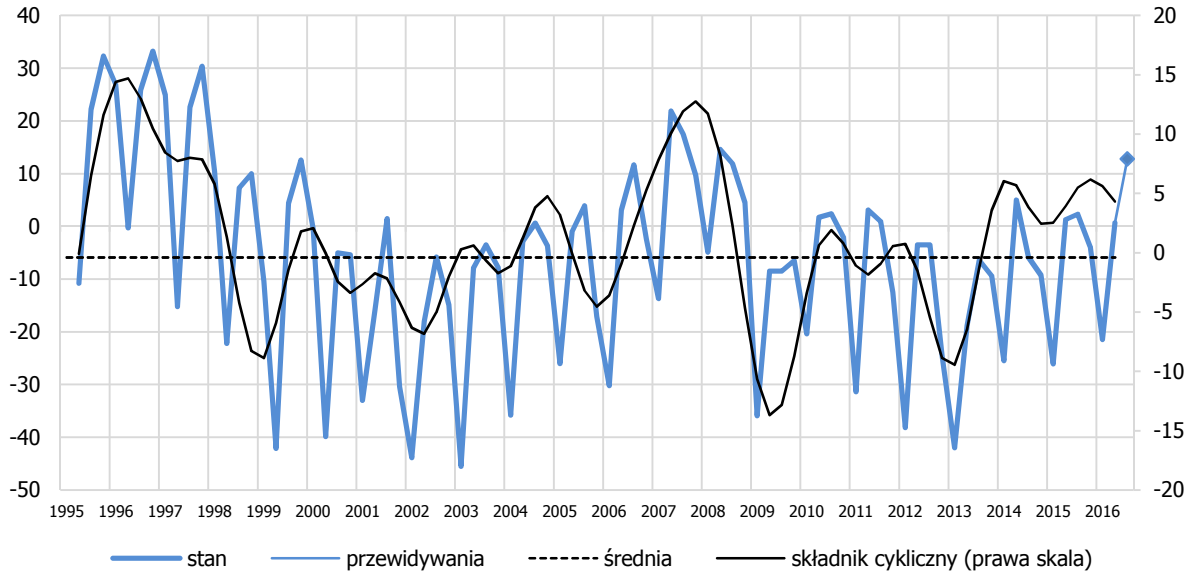
16. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej zwiększyła się w ciągu kwartału. Pomimo wzrostu pozostała ujemna (-1,0 pkt). Jest niższa niż rok wcześniej o 2,9 pkt. Prognozy są jednak optymistyczne; przedsiębiorcy zamierzają zwiększyć wielkość powierzchni magazynowej w kolejnych miesiącach.

17. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w II kwartale 2016 r. została przez nie oceniona jako dobra i wartość salda odpowiedzi na to pytanie wyniosła +10,7 punktu. Rozkład salda odpowiedzi jest następujący: 25,2 % badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 60,3 % ankietowanych za średnią, natomiast 14,5 % za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują poprawę swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w zbliżającym się okresie.

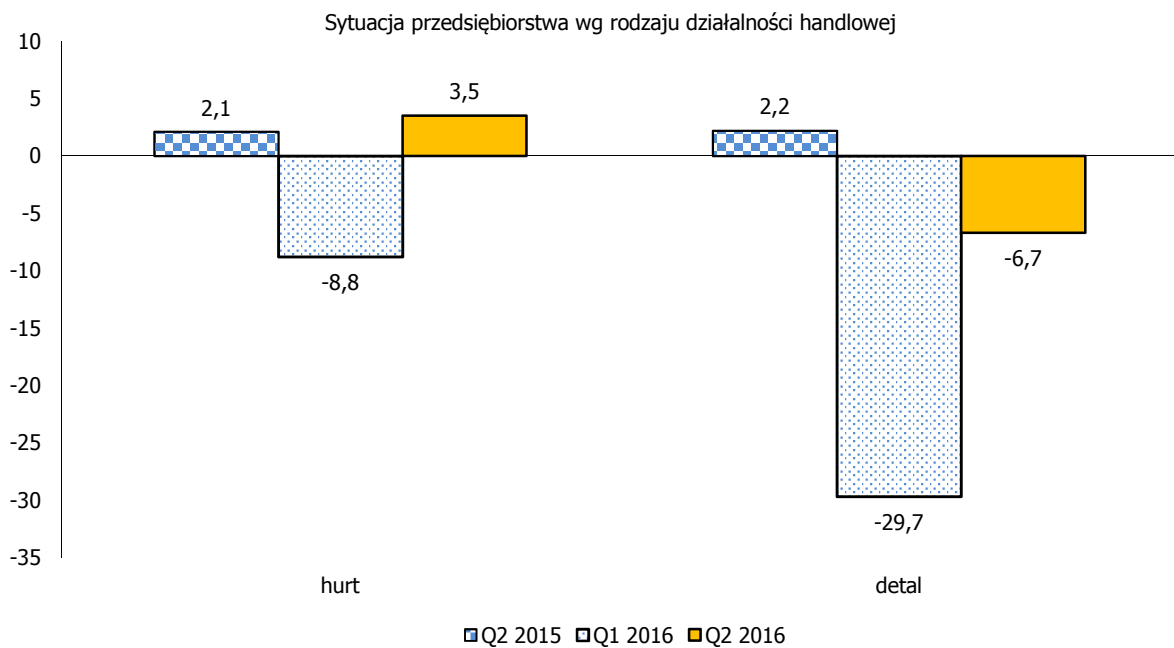
18. Od wielu lat na wysokim poziomie utrzymuje się dodatnia wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wzrostu konkurencji na rynku. W tej edycji badania wzrosła ona w stosunku do poprzedniego kwartału o 4,3 punktu i osiągnęła poziom +39,4 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 40,1 % ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w II kwartale 2016 r. względem I kwartału 2016 r. konkurencja dla nich wzrosła, 59,2 % nie zaobserwowało zmiany, a 0,7 % respondentów stwierdziło, że konkurencja dla nich zmniejszyła się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się dalszego wzrostu zagrożenia ze strony konkurencji w najbliższych miesiącach.

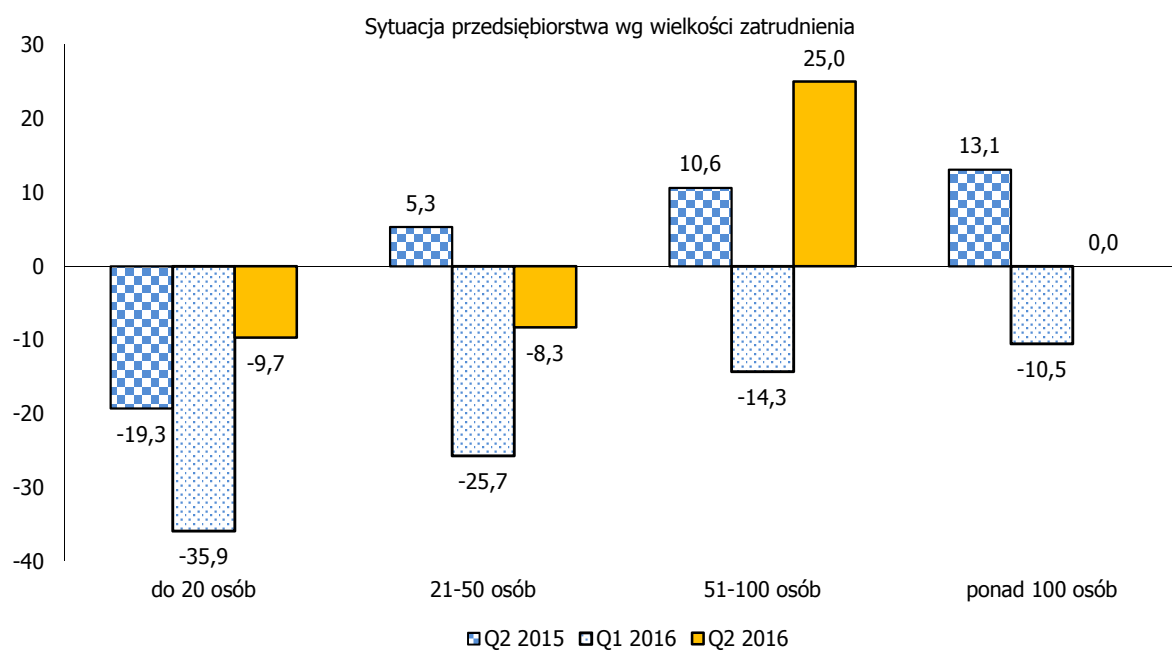
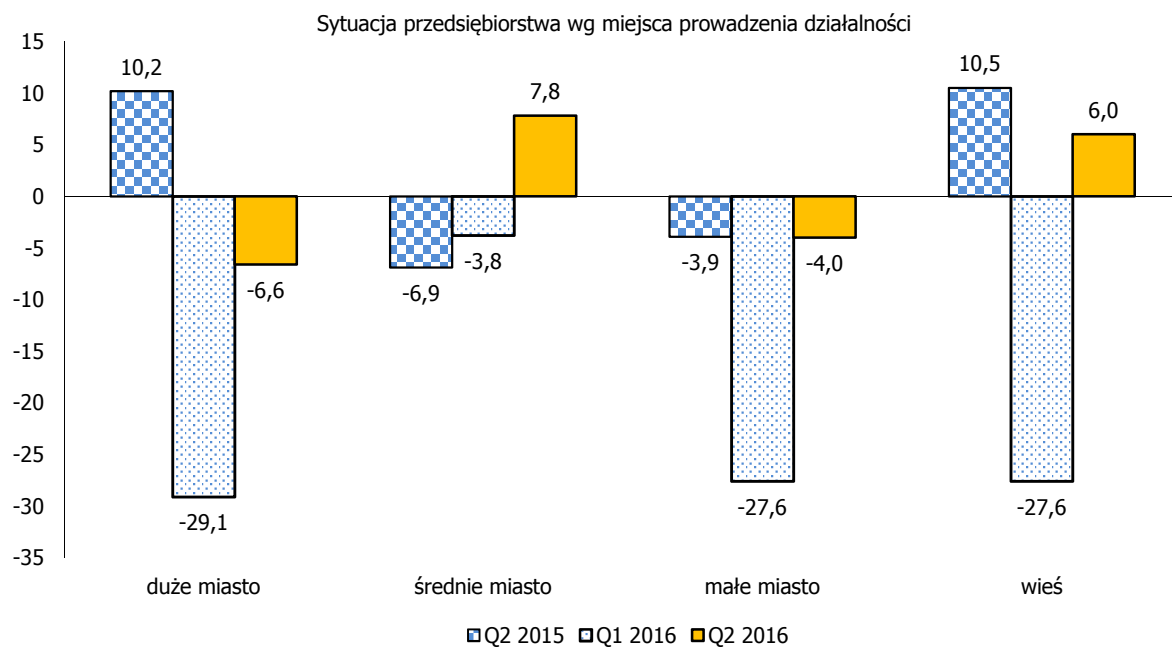
2. Wyniki szczegółowe

SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

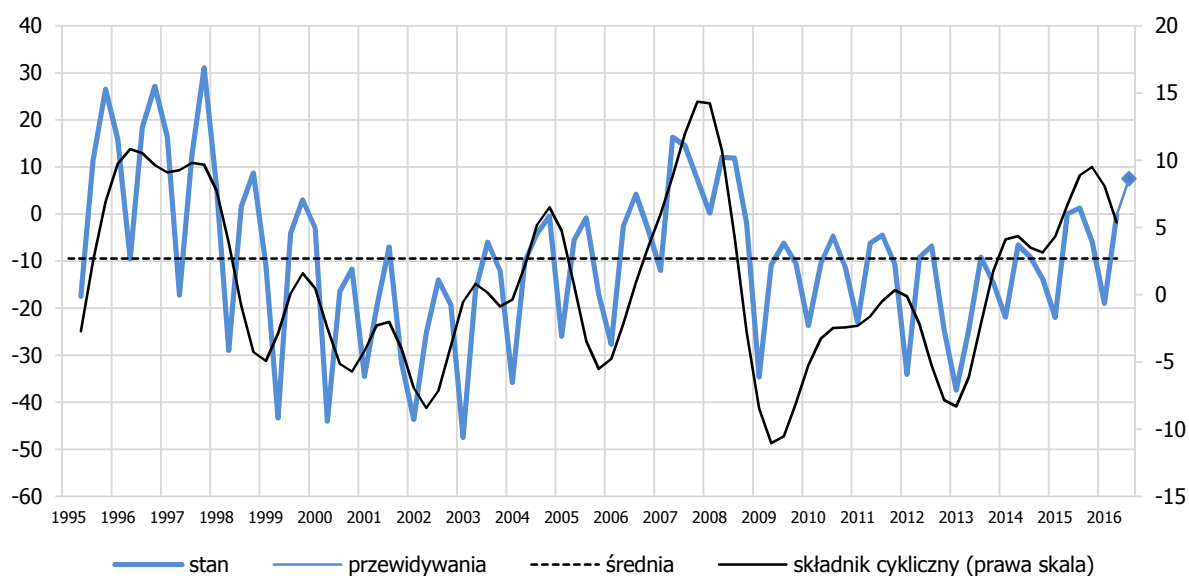

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. poprawa	20,0	20,3	17,8	13,4	19,5	26,0
2. brak zmiany	61,0	61,7	60,5	51,8	61,6	60,9
3. pogorszenie	18,7	18,0	21,7	34,9	18,8	13,2
saldo (1.-3.)	1,3	2,3	-3,9	-21,5	0,7	12,8

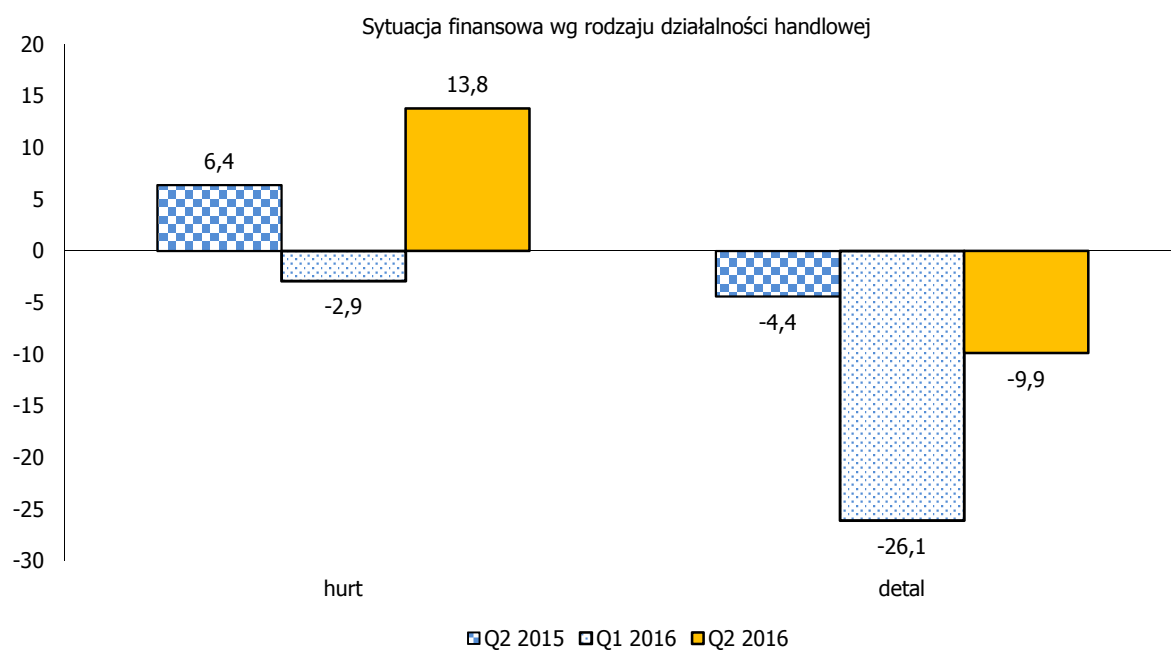

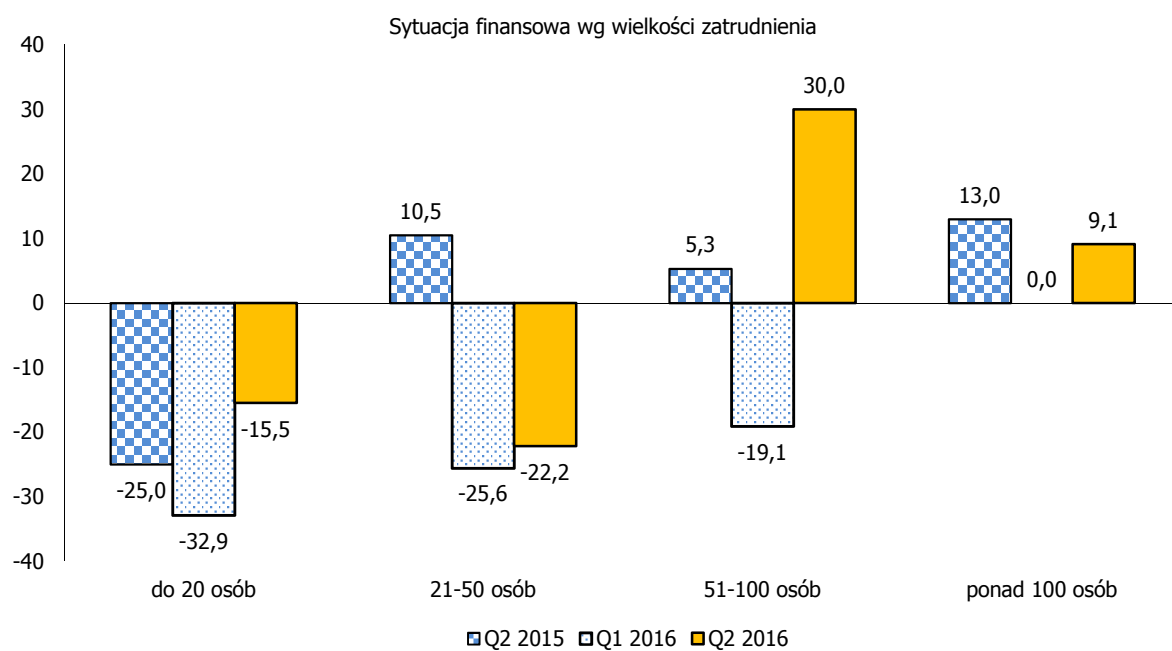
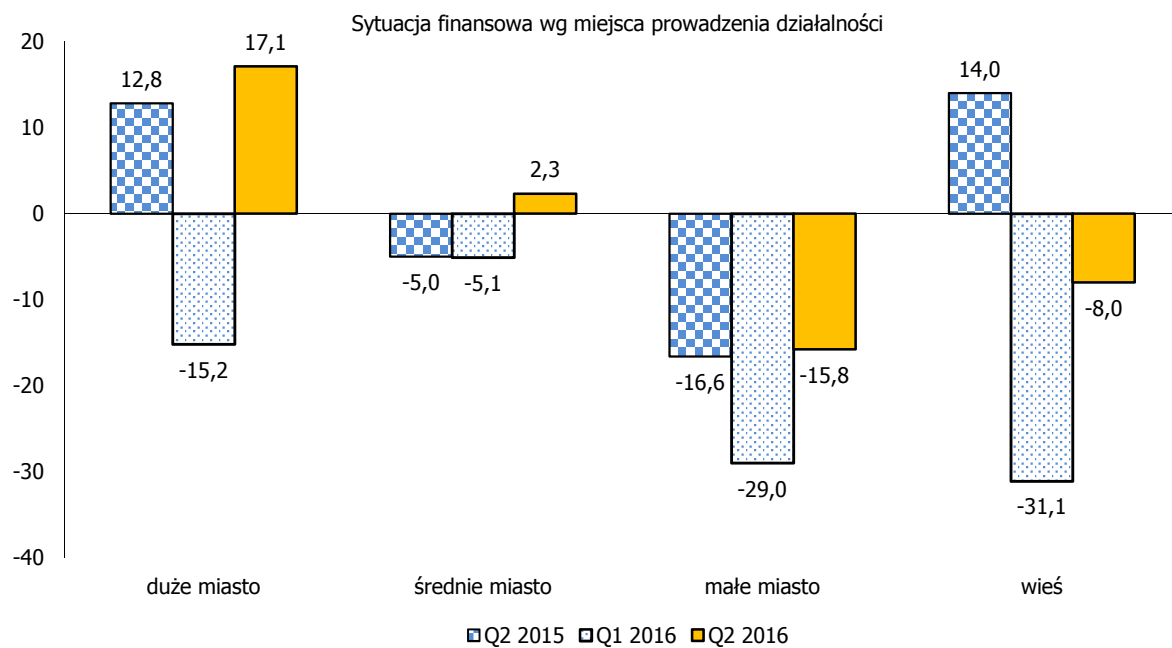

SYTUACJA FINANSOWA

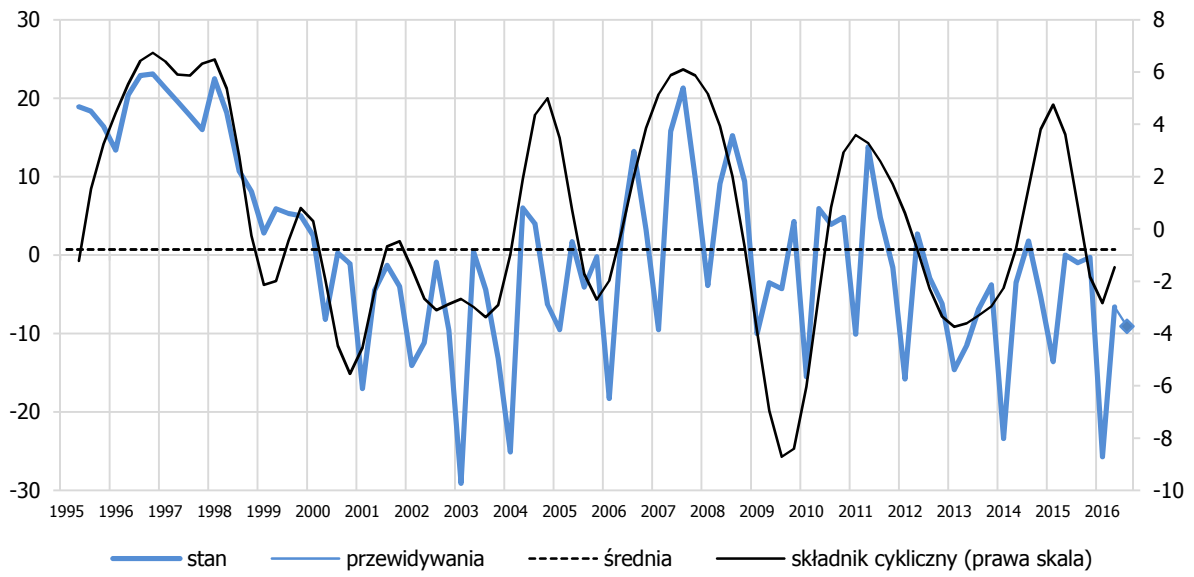

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. poprawa	19,4	20,2	15,2	11,6	20,3	25,8
2. brak zmiany	61,3	60,9	63,9	57,7	59,1	55,9
3. pogorszenie	19,4	18,9	20,9	30,6	20,6	18,3
saldo (1.-3.)	0,0	1,3	-5,7	-19,0	-0,3	7,5

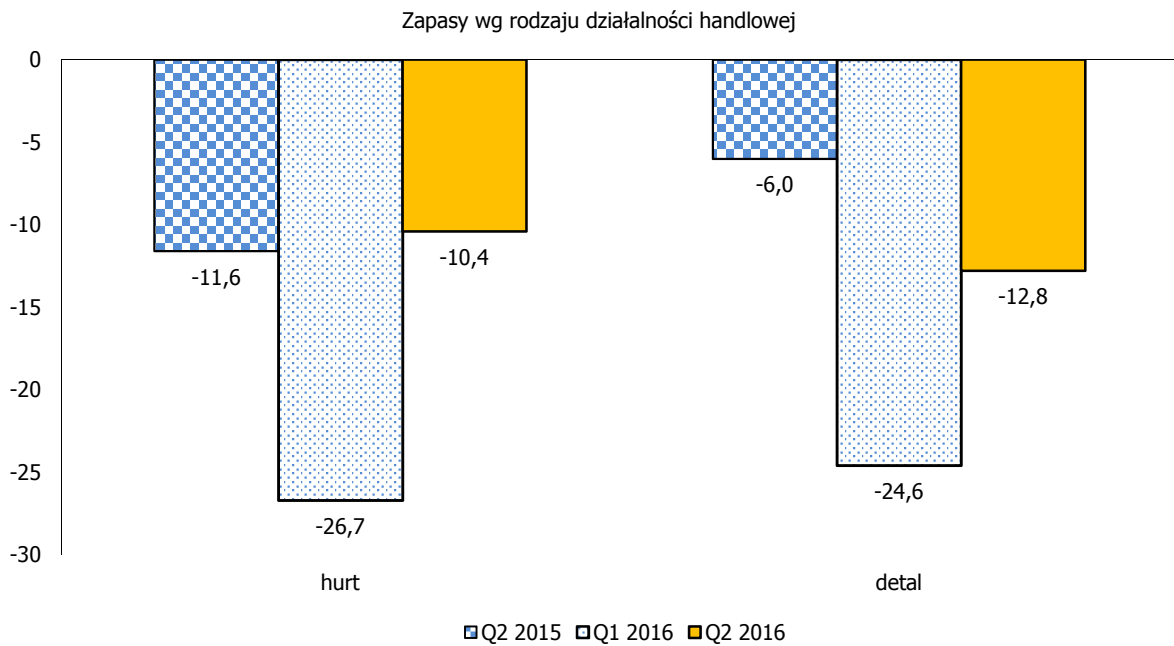

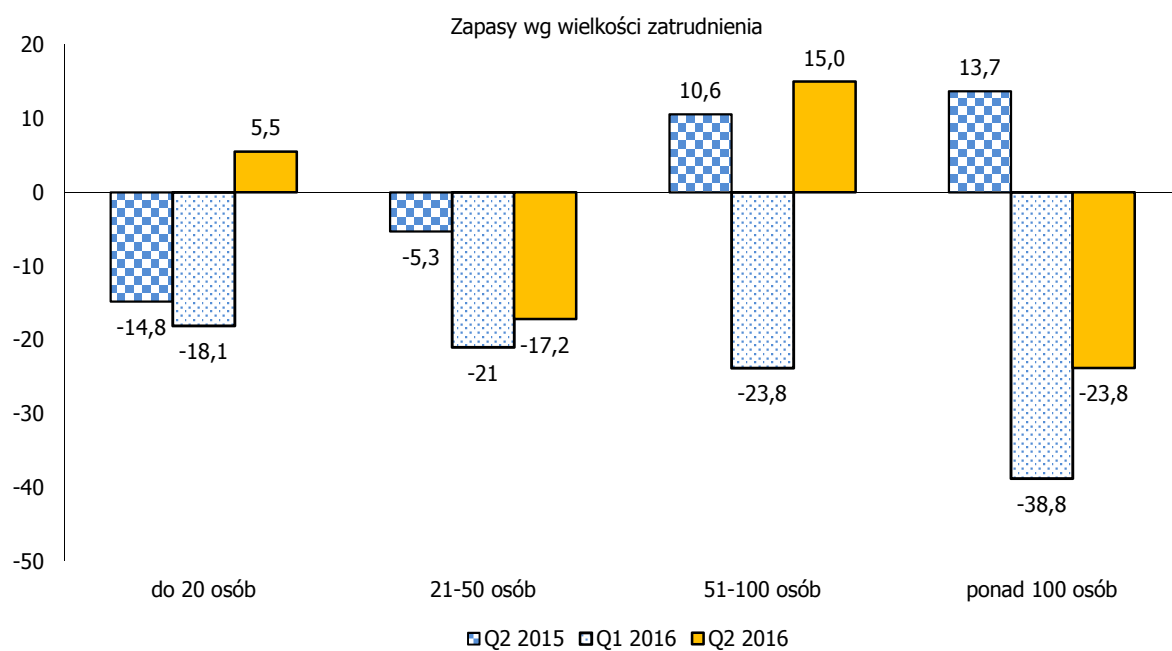
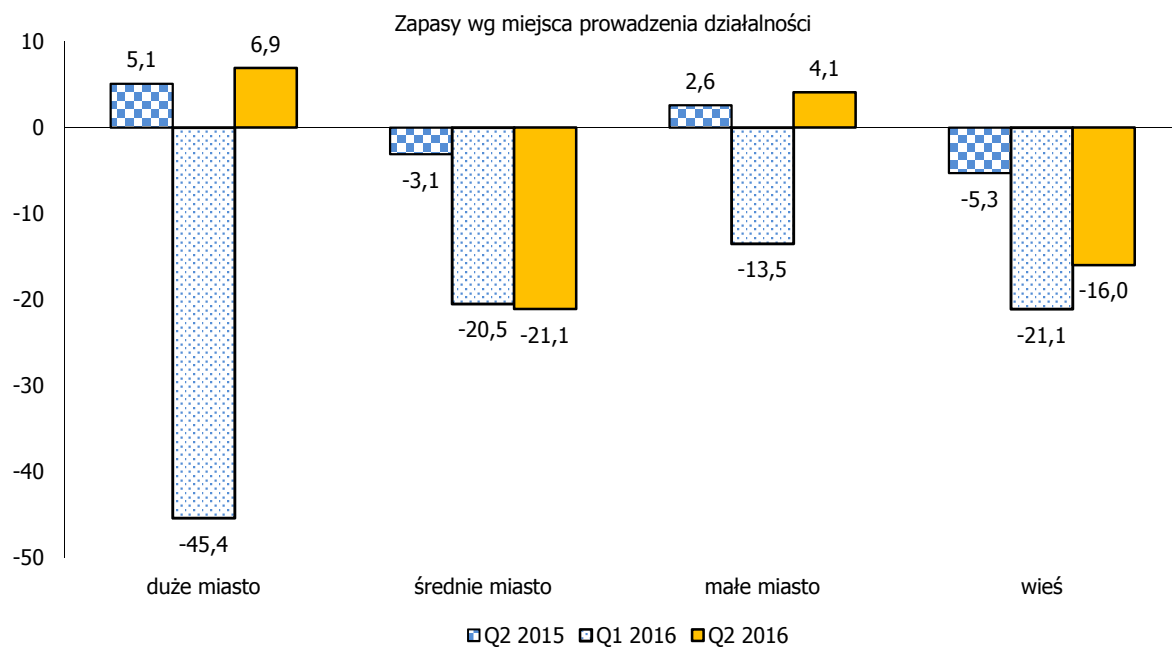
ZAPASY

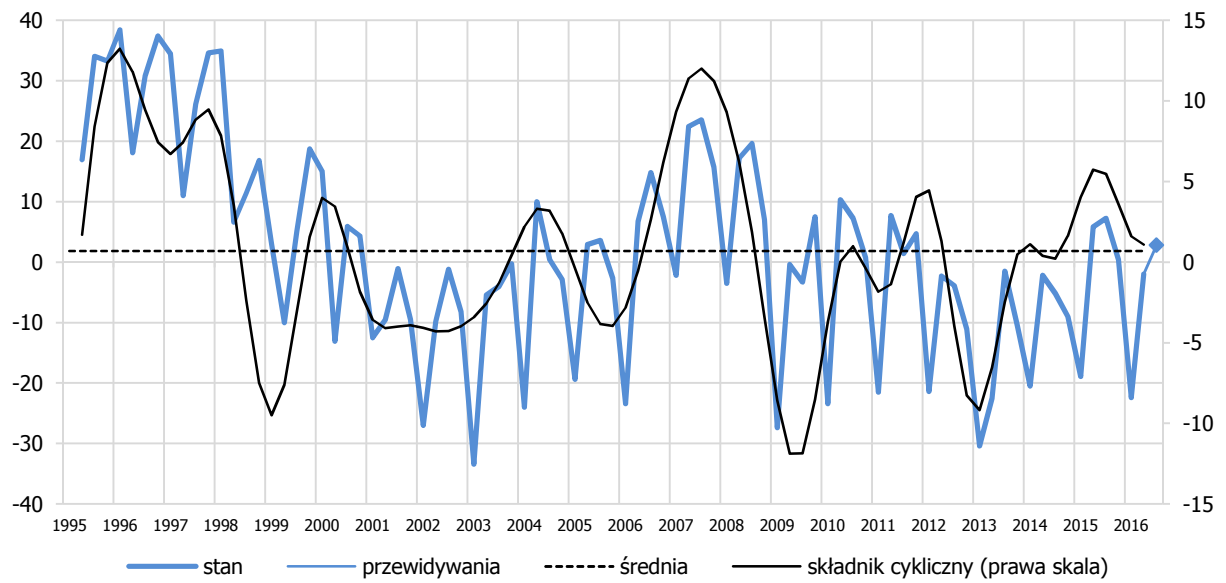
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	19,9	18,7	16,4	9,0	14,0	9,1
2. brak zmiany	60,1	61,6	66,9	56,3	65,4	72,7
3. spadek	19,9	19,7	16,7	34,7	20,6	18,2
saldo (1.-3.)	0,0	-1,0	-0,3	-25,7	-6,6	-9,1

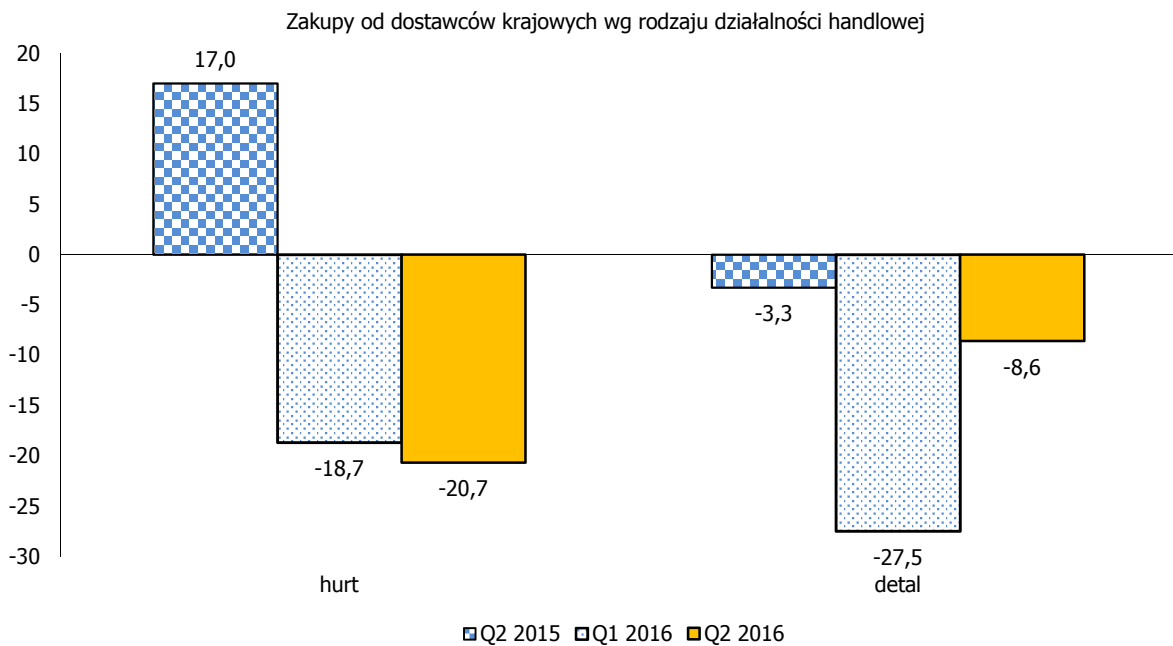

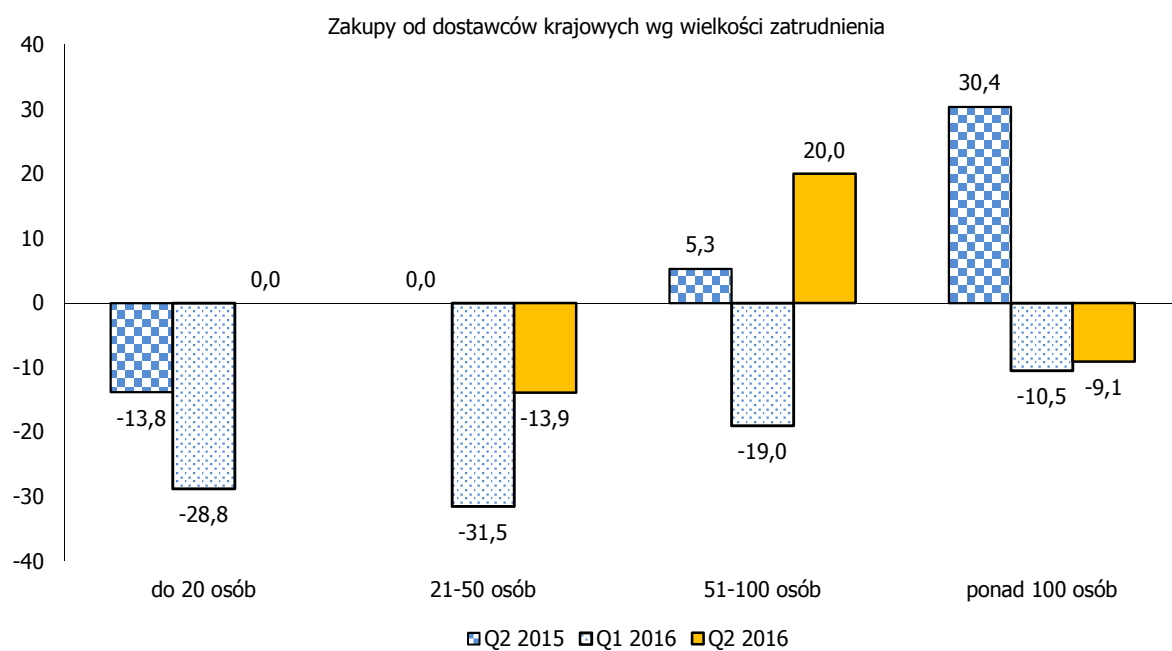
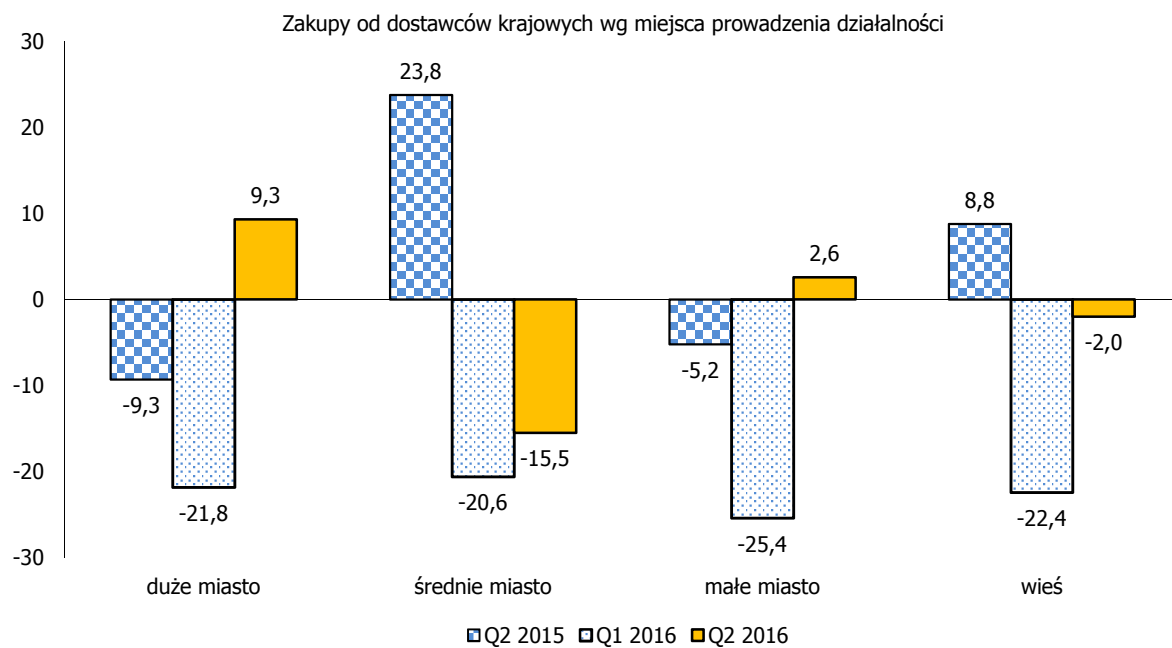

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

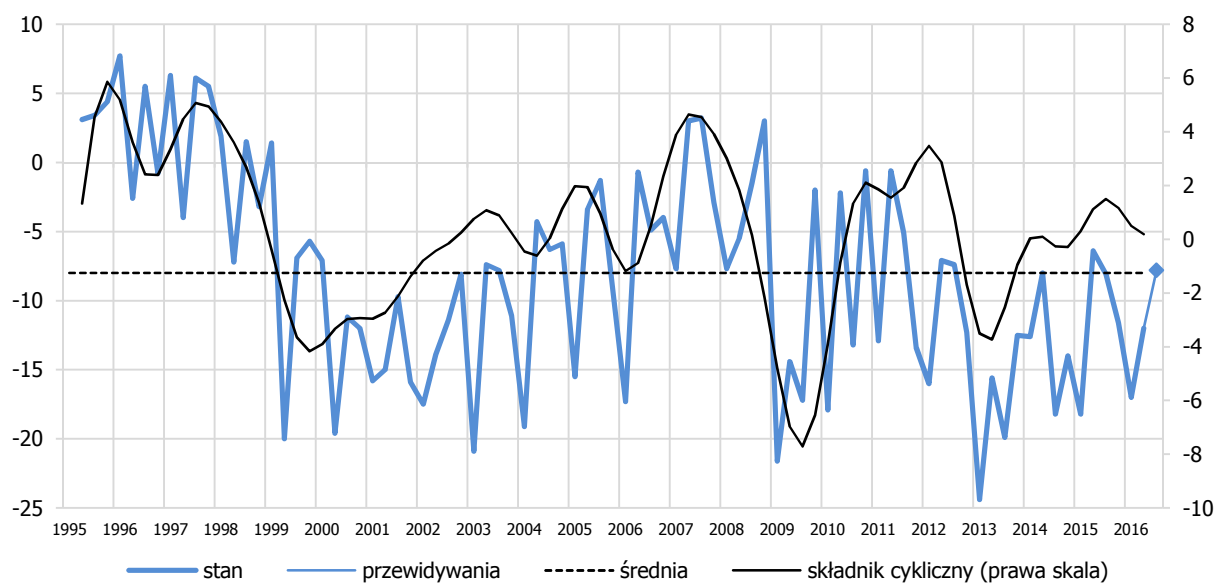

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	22,1	21,6	20,4	10,7	18,6	20,3
2. brak zmiany	61,5	63,9	59,6	56,2	60,8	62,2
3. spadek	16,3	14,4	20,0	33,1	20,6	17,5
saldo (1.-3.)	5,8	7,2	0,4	-22,4	-2,0	2,8

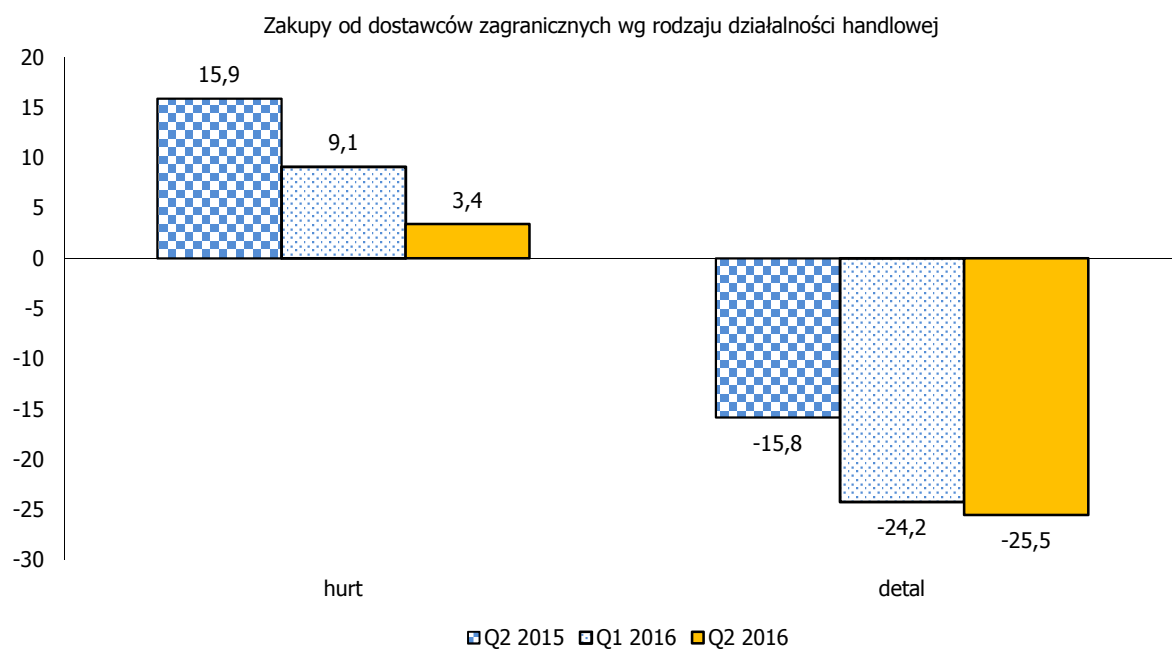

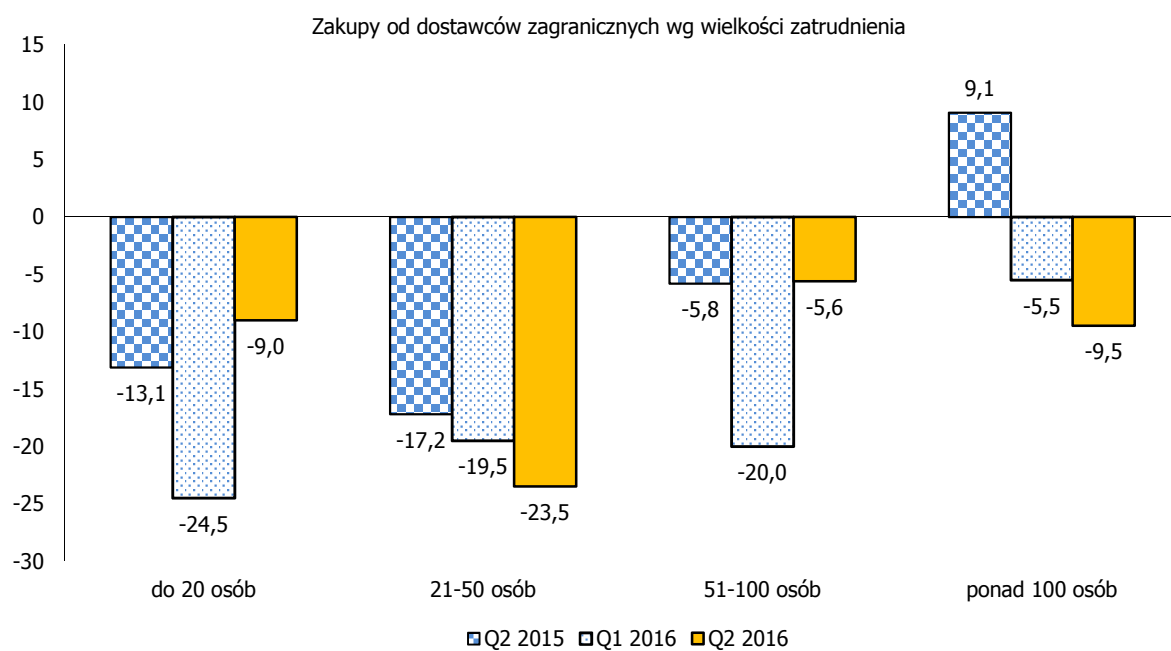
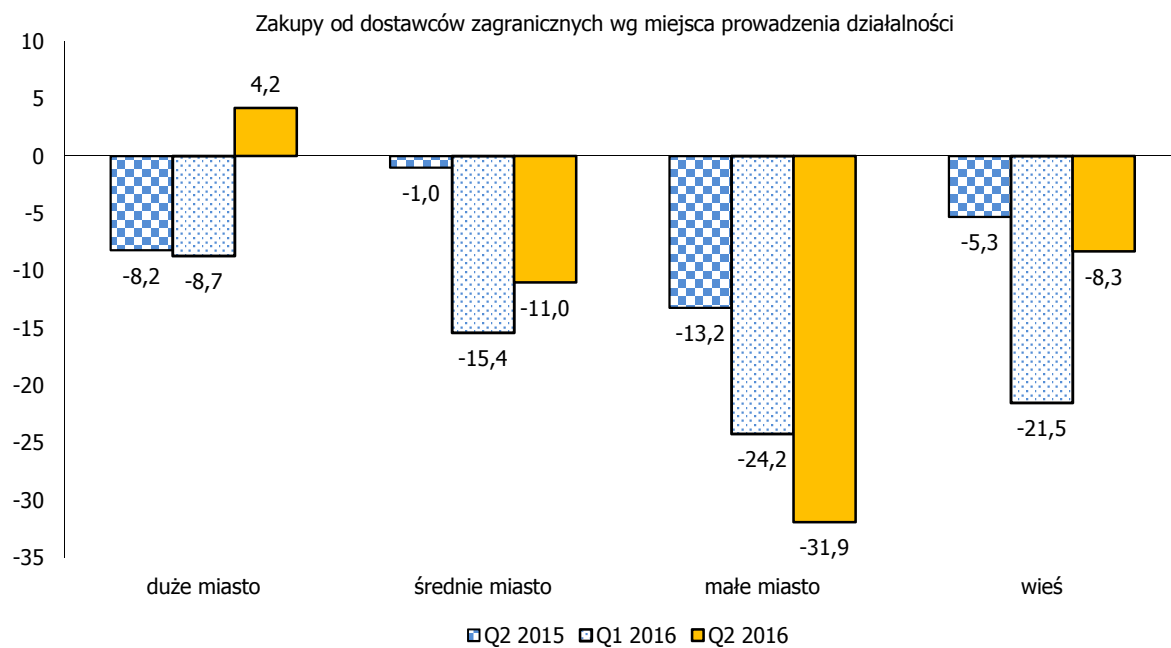

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

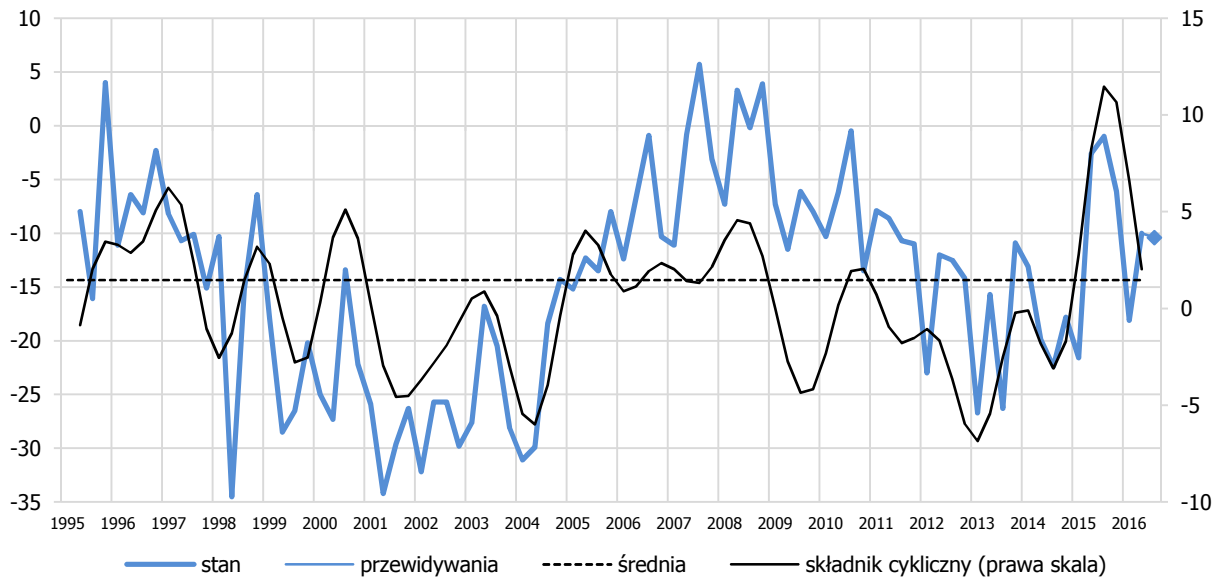

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	12,2	11,2	7,0	5,3	9,2	9,0
2. brak zmiany	69,2	69,5	74,4	72,5	69,6	74,3
3. spadek	18,6	19,3	18,6	22,3	21,2	16,8
saldo (1.-3.)	-6,4	-8,1	-11,6	-17,0	-12,0	-7,8

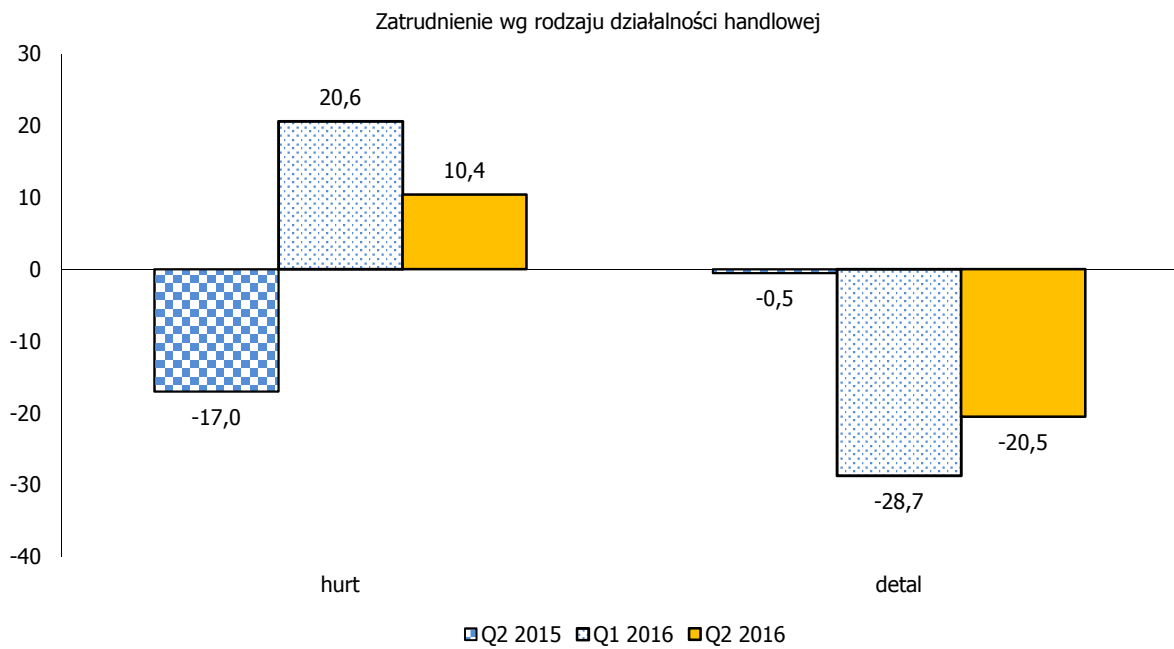

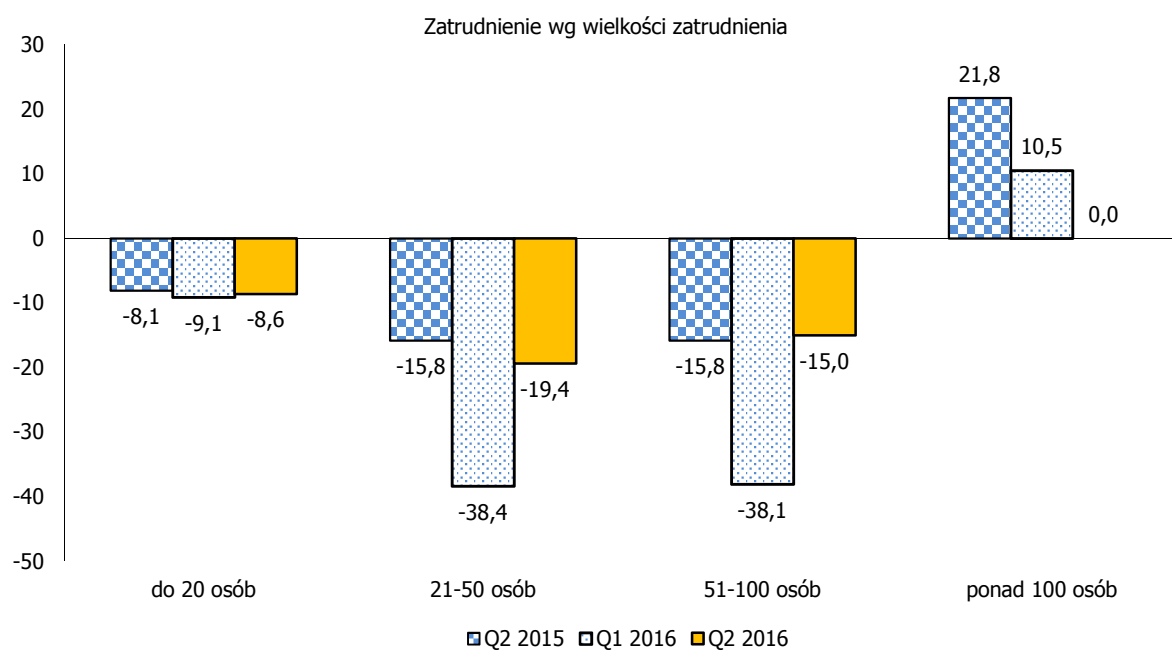
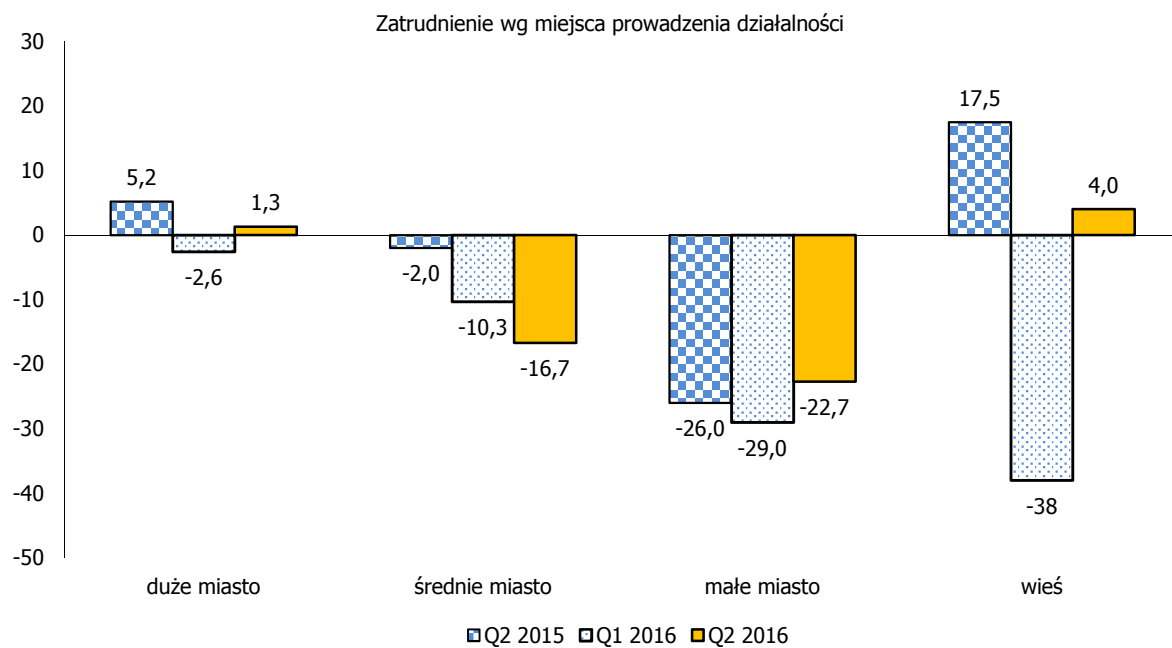

ZATRUDNIENIE

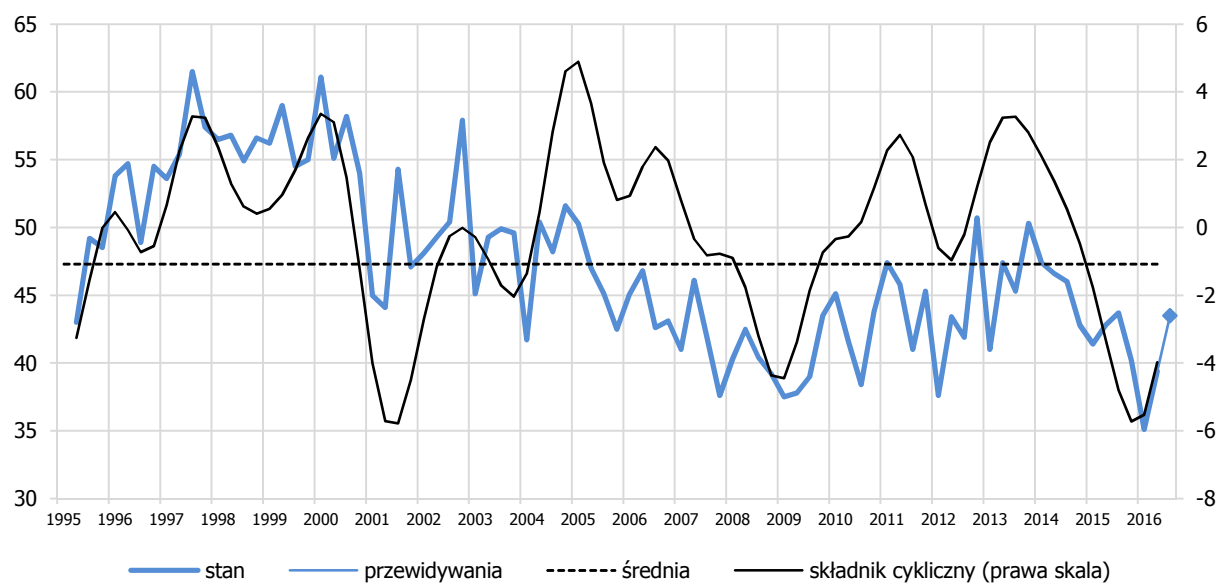

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	15,0	17,6	15,0	11,3	9,3	12,4
2. brak zmiany	67,4	63,7	63,9	59,0	71,4	64,8
3. spadek	17,6	18,6	21,1	29,7	19,3	22,8
saldo (1.-3.)	-2,6	-1,0	-6,1	-18,1	-10,0	-10,4

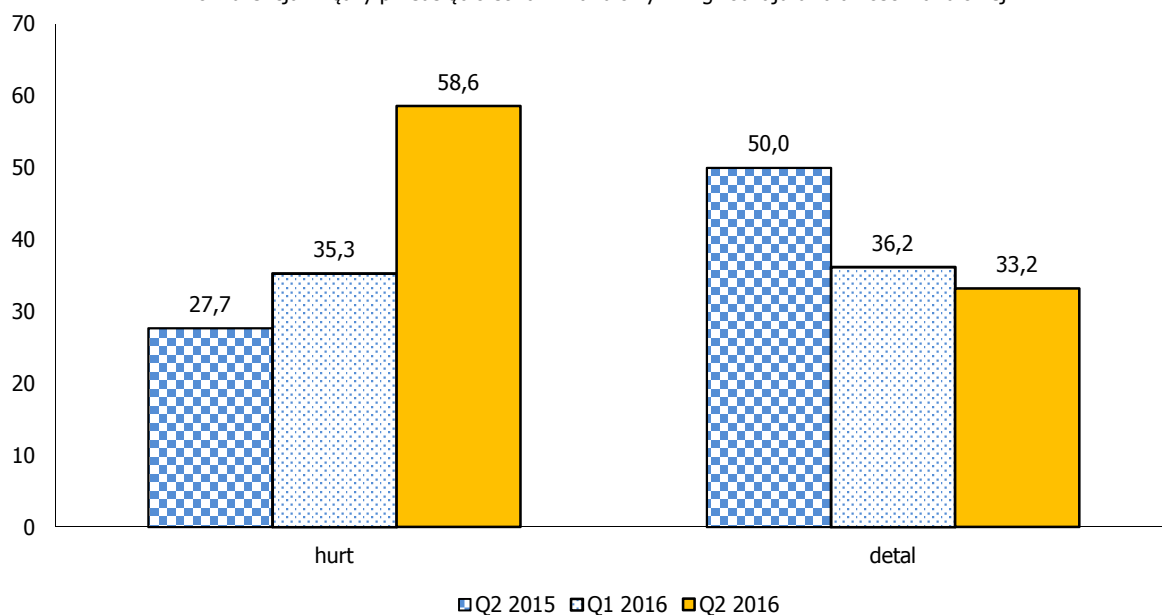

KONKURENCJA POMIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

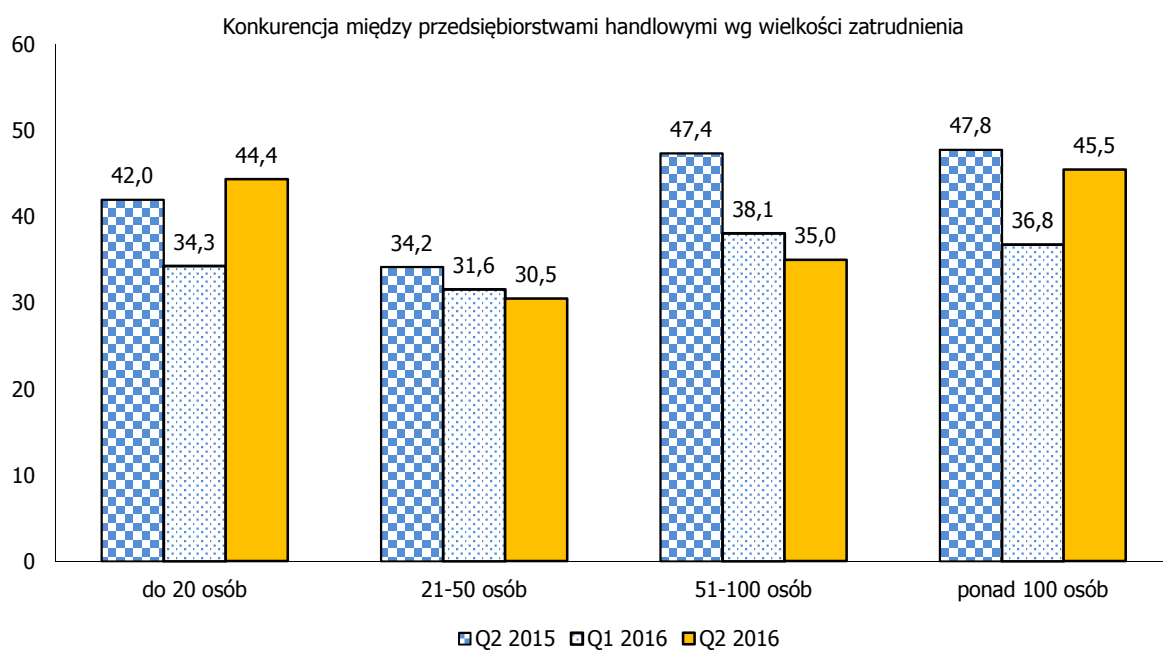
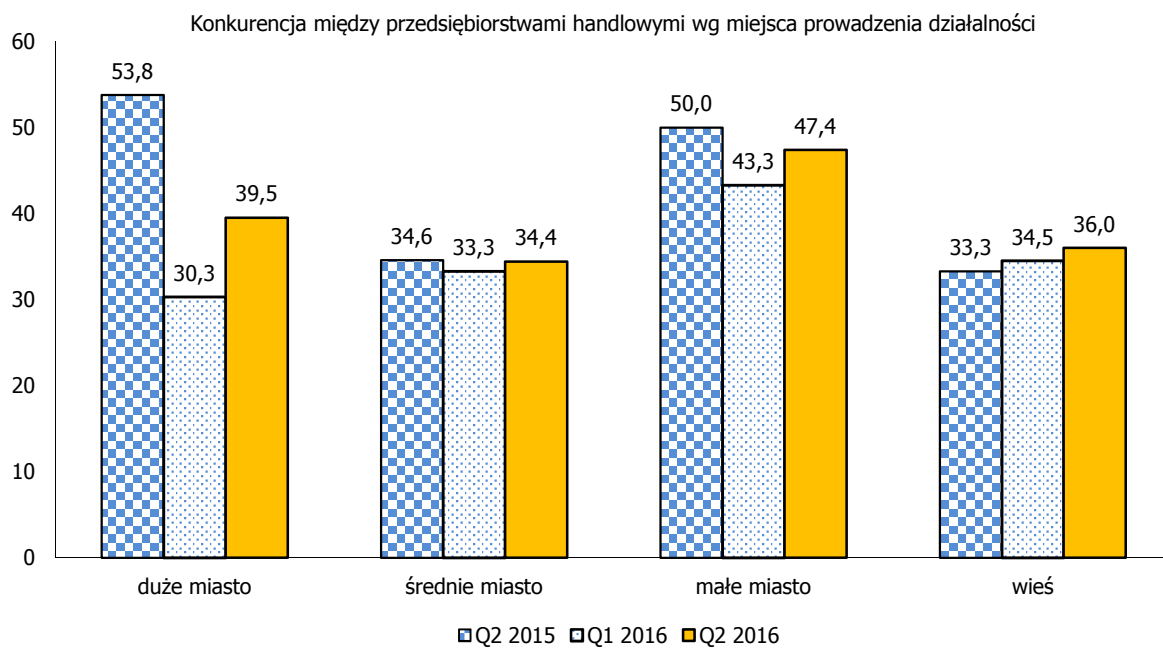

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	44,1	45,3	41,6	36,2	40,1	44,9
2. brak zmiany	54,6	53,1	56,9	62,8	59,2	53,8
3. spadek	1,3	1,6	1,4	1,1	0,7	1,4
saldo (1.-3.)	42,8	43,7	40,2	35,1	39,4	43,5

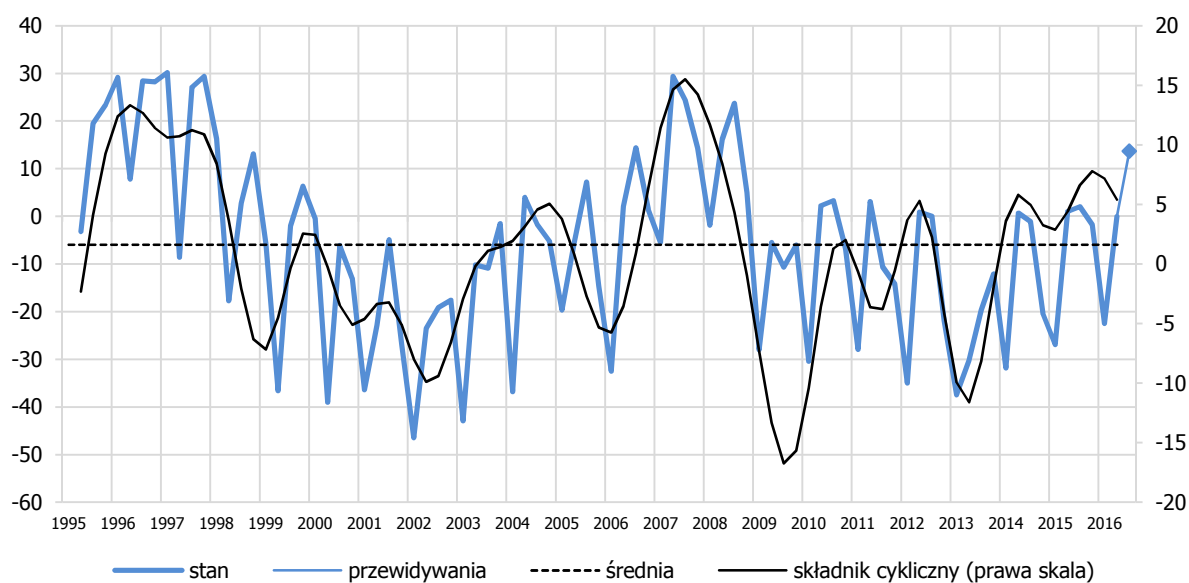
Konkurencja między przedsiębiorstwami handlowymi wg rodzaju działalności handlowej

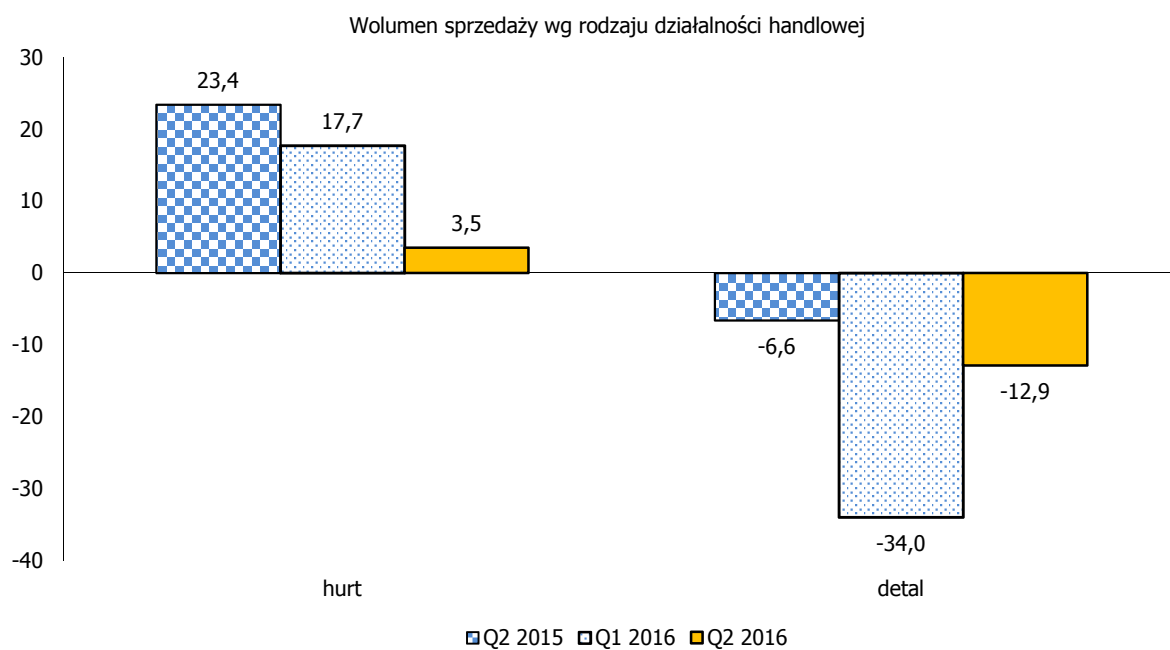

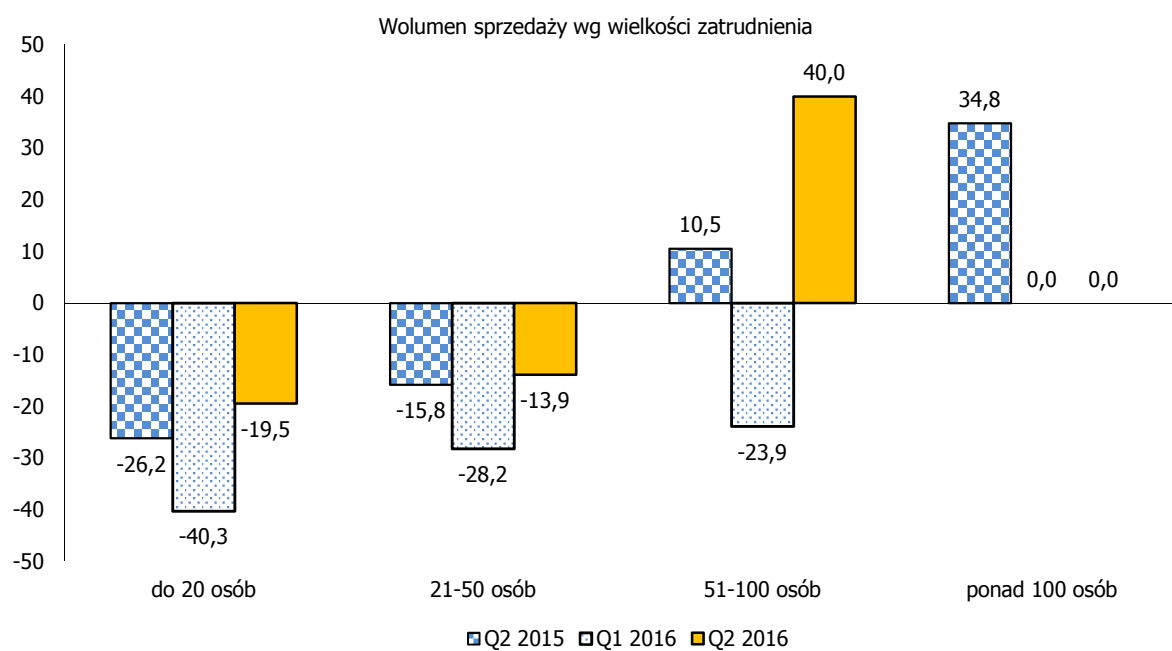
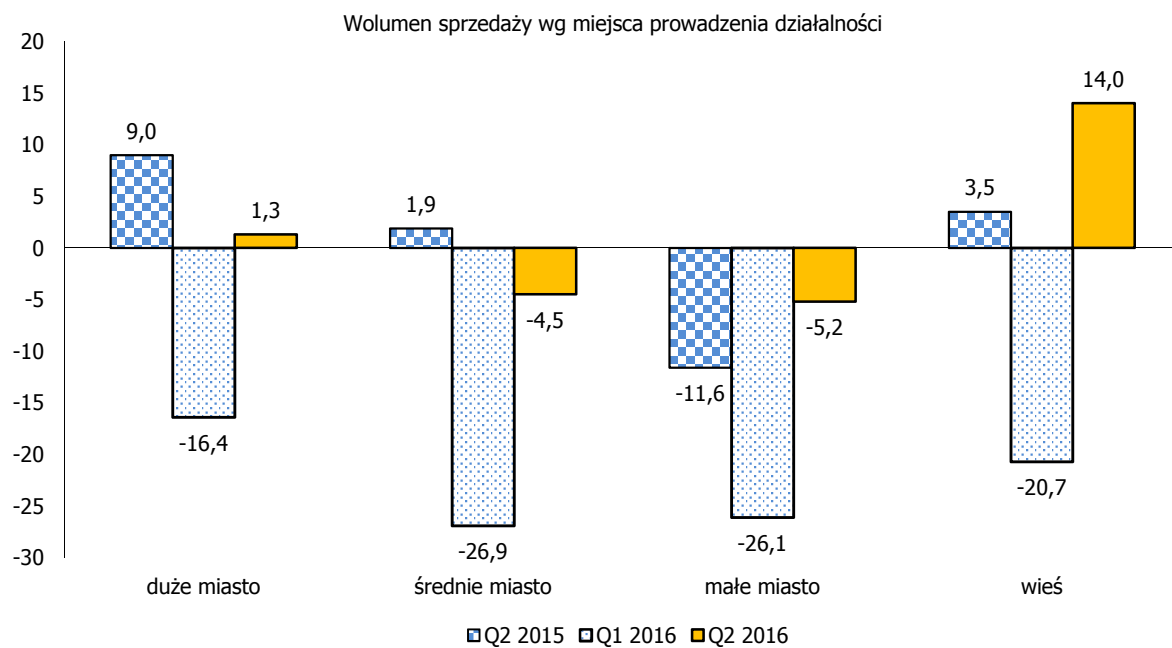

WOLUMEN SPRZEDAŻY

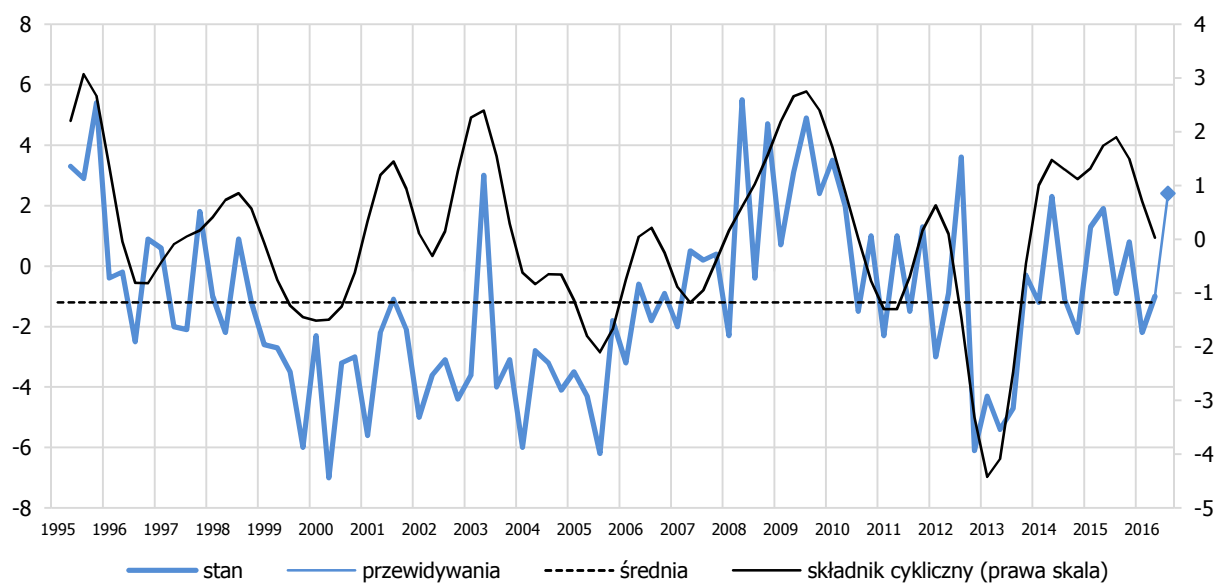

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	28,3	24,8	23,9	17,3	28,1	31,6
2. brak zmiany	44,4	52,4	50,4	43,0	43,8	50,5
3. spadek	27,3	22,8	25,7	39,8	28,1	17,9
saldo (1.-3.)	1,0	2,0	-1,8	-22,5	0,0	13,7

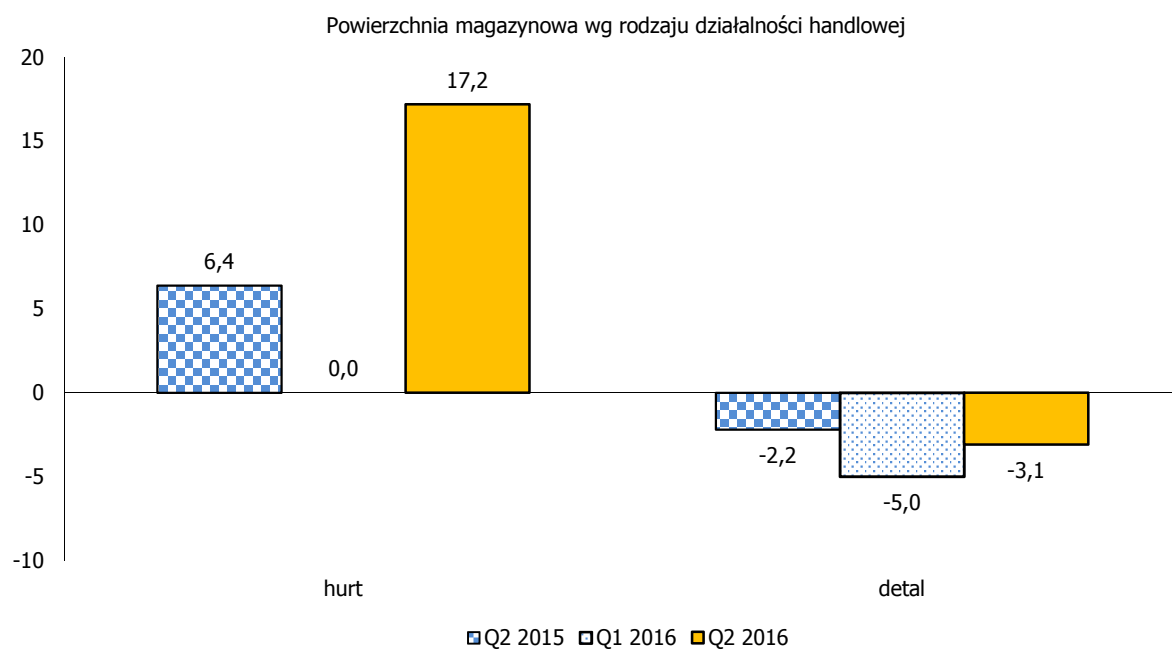

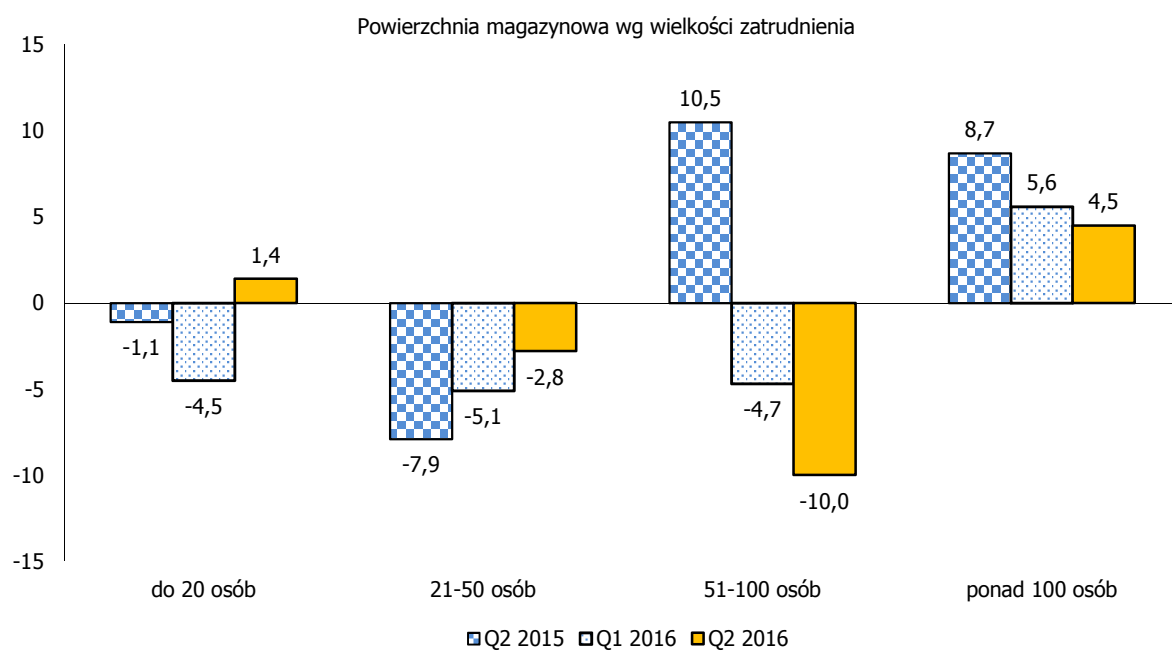
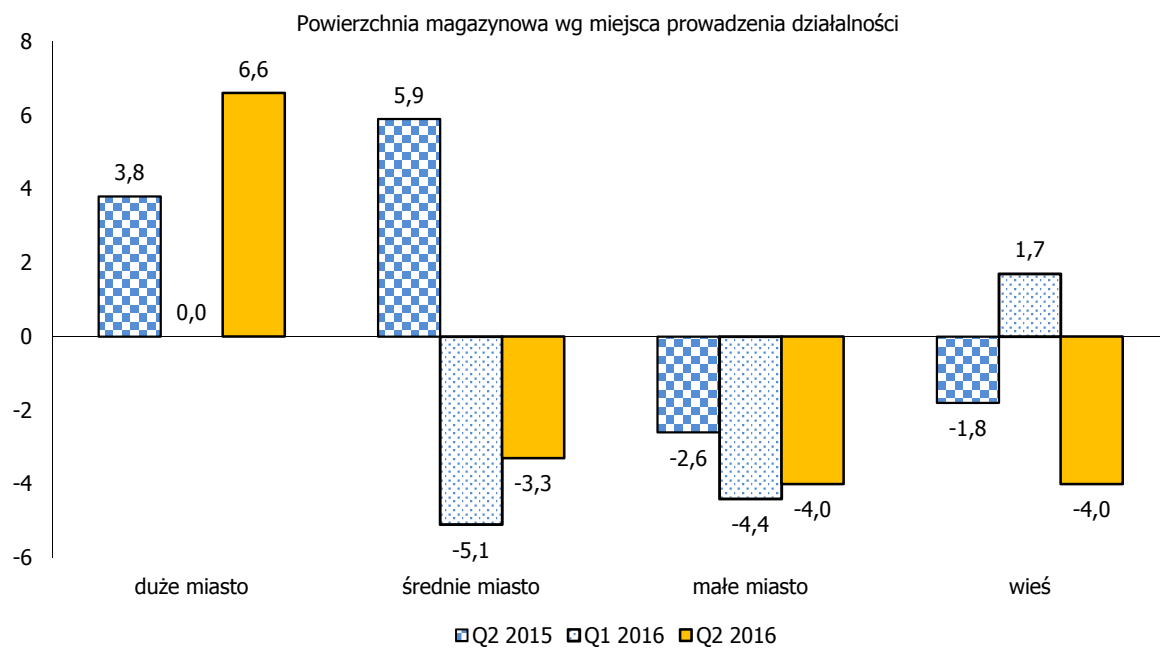

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

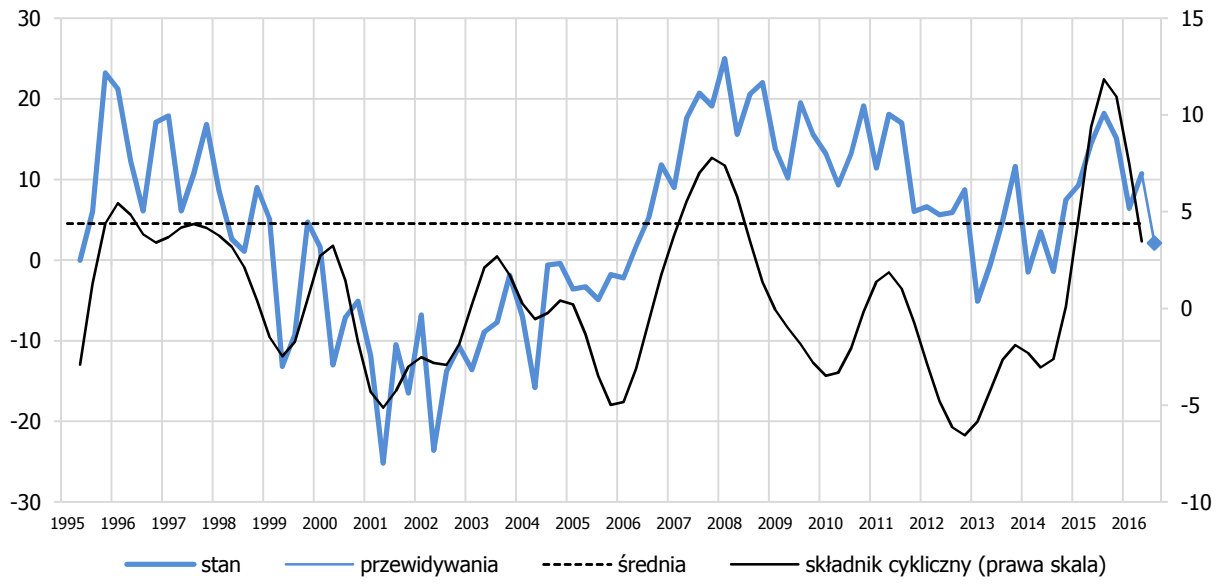

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	5,1	3,3	5,4	3,2	2,1	6,9
2. brak zmiany	91,7	92,5	90,0	91,4	94,8	88,7
3. spadek	3,2	4,2	4,6	5,4	3,1	4,5
saldo (1.-3.)	1,9	-0,9	0,8	-2,2	-1,0	2,4

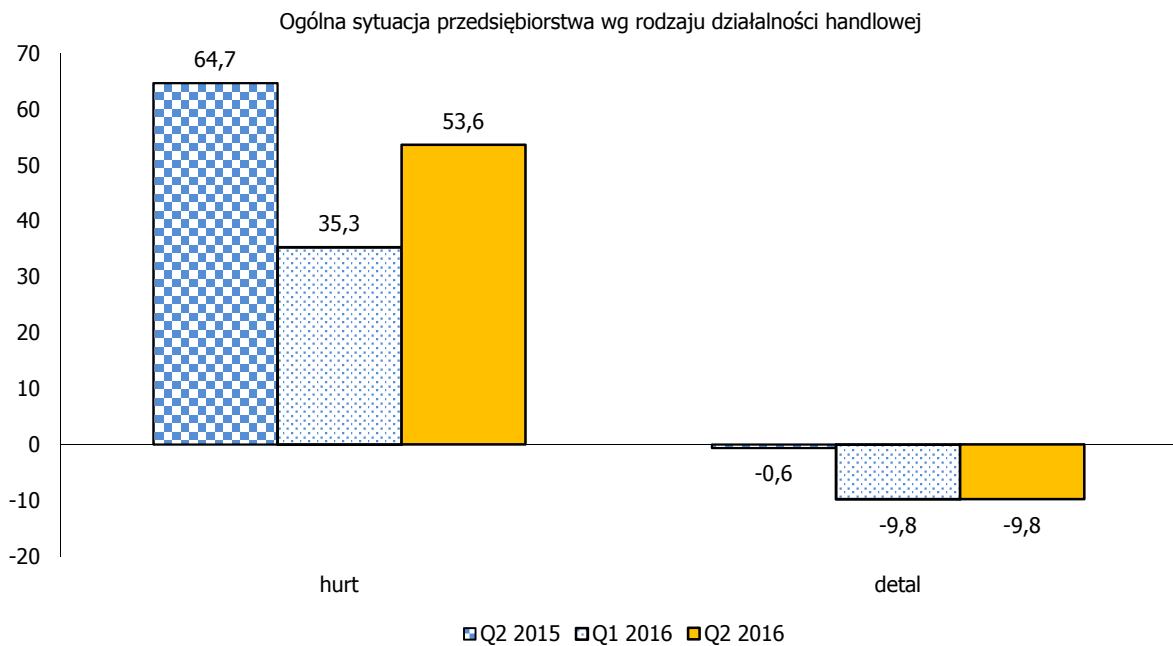

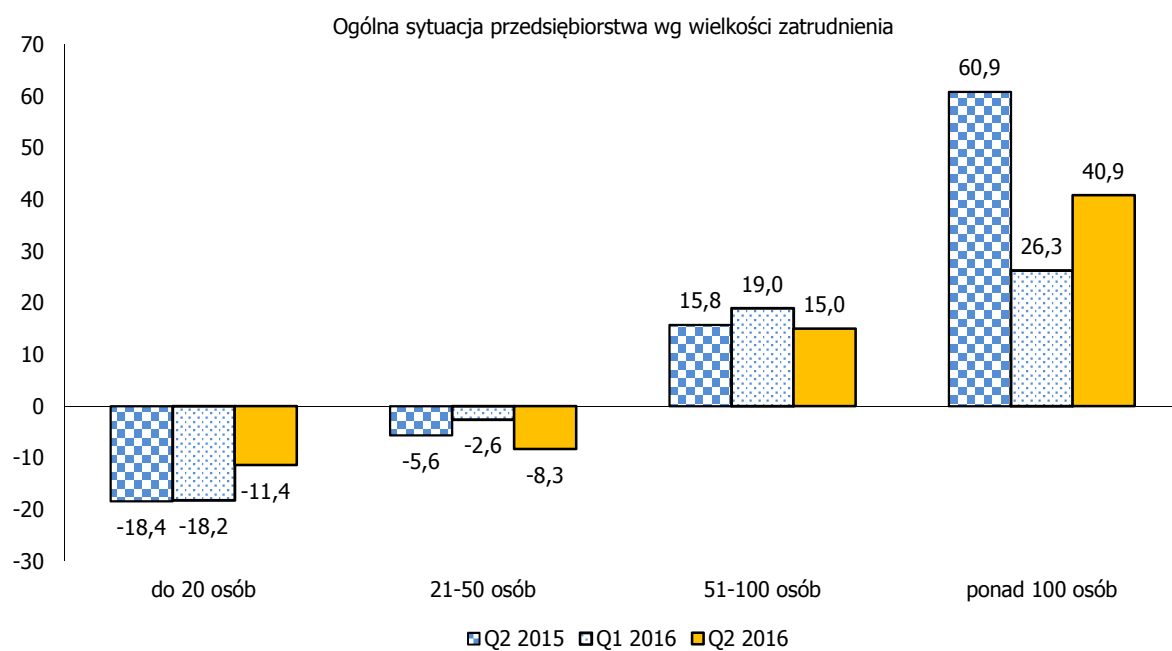
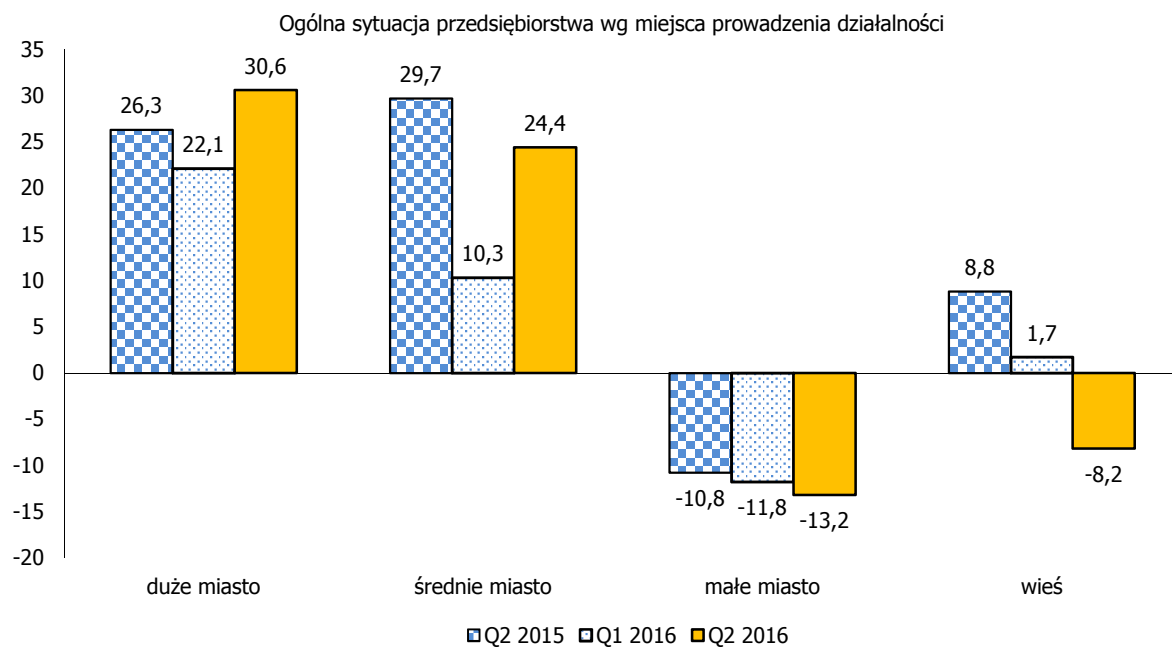

OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. poprawa	30,6	30,1	27,6	21,0	25,2	22,0
2. brak zmiany	53,2	57,9	59,9	64,4	60,3	58,2
3. pogorszenie	16,1	11,9	12,5	14,6	14,5	19,9
saldo (1.-3.)	14,5	18,2	15,1	6,4	10,7	2,1

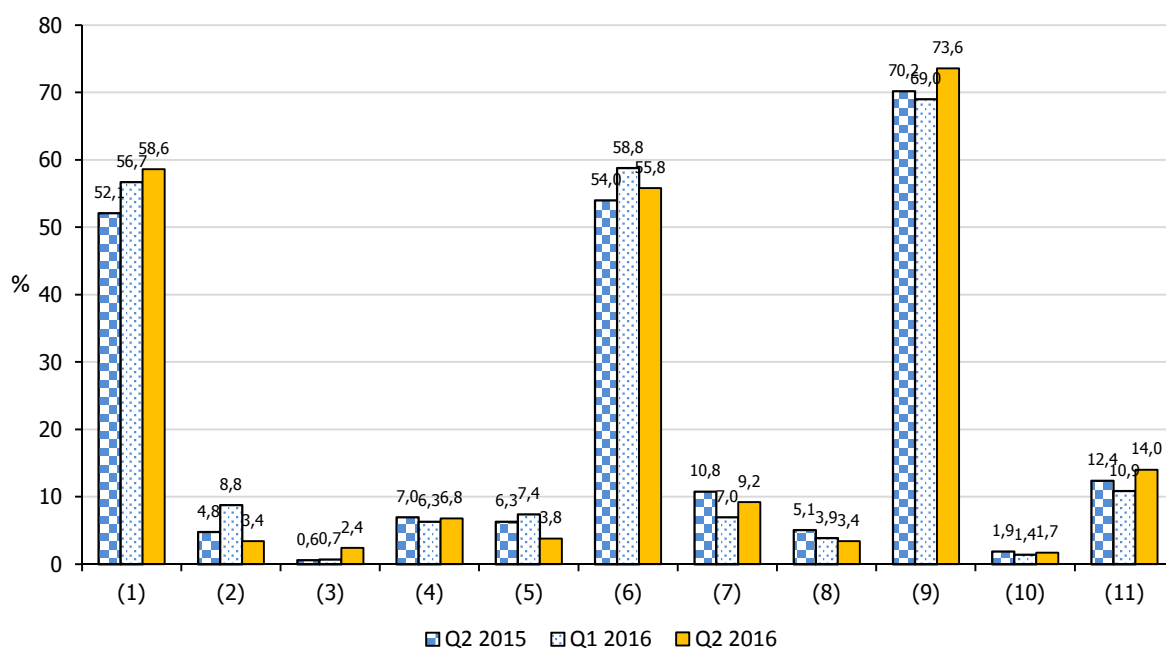

CENY TOWARÓW

	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016
1. wzrost	27,8	28,5	23,1	24,6	30,9
o więcej	6,4	7,4	6,6	5,7	9,0
o tyle samo	15,0	10,7	6,6	12,1	11,5
o mniej	6,4	10,4	9,9	6,8	10,4
2. brak zmiany	55,6	57,9	69,3	65,1	55,2
3. spadek	16,6	13,6	7,7	10,3	13,9
saldo (1.-3.)	11,2	14,9	15,4	14,3	17,0

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne

IV. SUMMARY

In the 2nd quarter of 2016 business situation in the trade sector deteriorated in comparison with the previous quarter. The IRG SGH trade confidence indicator (IRGTRD) quarterly decreased by 3.2 pts to +5.9 pts. It is however 2.2 pts up from the respective 2015 figure, and higher than the first-quarters' average over the last ten years, which amounts to +3.5 pts. Although the indicator declined (when compared to the last quarter) the balances of the change in firms' general and financial situation, inventories, domestic and foreign purchases, employment and sales volume increased. Firms are optimistic, and assess their economic standing as good. They expect it continue improving in the next 6 months.

The changes of IRGTRD varied depending on the business profile of trading companies. For the majority of them a decrease in IRGTRD was recorded, the biggest for traders operating in the following markets: textiles and clothing, motor vehicles, parts and accessories, and other sales. The highest indicator was recorded for trade of furniture and lighting equipment, small metal articles, paints, glass, household appliances and articles, and audiovisual equipment. Firms trading pharmaceuticals, medical products, cosmetics and beauty products reported their business situation worsened the most.

The balance of overall standing of trading enterprises increased, compared to the previous quarter, by 22.2 pts, and amounted to +0.7 pts, the figure lower by 0.6 pts than recorded one year earlier. The assessment of overall situation of trading enterprises was much in line with their financial standing – the balance of the latter amounted to -0.3 pts. The balance of purchases from domestic suppliers increased by 20.4 pts, and the balance of purchases from foreign suppliers increased by 5.0 pts. The balance of employment increased by 8.4 pts. Trading enterprises assessed their overall standing in the 2nd quarter of 2016 as good, and the balance amounted to +10.7 pts.

In the 2nd quarter of 2016, as compared to the previous quarter, 30.9% of trading companies increased their selling prices (of which 9.0% reported price increases higher than a quarter earlier, 11.5% – the same, and 10.4% – smaller increases), 55.2% of traders did not change prices, and 13.0% lowered their prices.

Since the beginning of the survey three main factors, specifically: competition, labor cost and insufficient demand, have been reported as barriers to improvement in overall standing of trading companies.